

Апісваем аўру сталіцы разам

Не трэба іх баяцца

Асенняе барбекю

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР. 3

СТАР. 3

СТАР. 4

СТАБІЛЬНАСЦЬ І ПРАДКАЗАЛЬНАСЦЬ

Менавіта гэты трэнд адносна валютнай сферы і крэдытна-грашовай палітыкі неабходна захаваць

Пра гэта заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, прымаючы з дакладам старшыню праўлення Нацыянальнага банка Паўла Калаура.

За восем месяцаў гэтага года беларусы на наяўным рынку прадалі валюты на \$362 млн больш, чым купілі. Сярод юрыдычных асоб попыт на валюту перавысіў прапанову толькі ў жніўні, гэта было звязана з неабходнасцю пагашаць валютныя крэдыты. «Дзякуючы таму, што мы перайшлі на плаваючы курс і ні ў якім выпадку штучна не стрымліваем курс нацыянальнай валюты ў дачыненні да іншых, нам усё-такі ўдалося пераканаць насельніцтва, што мы з ім у гульні гуляць не будзем. І гэта правільна, нам трэба прытрымлівацца падобнай пазіцыі», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы лічыць, што Нацбанк і ўраду не варта звяртаць увагу на крытыку, якая гучыць у іх адрас, з нагоды ручнога рэжыму кіравання эканомікай. «Якое хочаце прымяняць кіраванне, абы ад гэтага быў вынік — сёння не да раскошы, — сказаў Прэзідэнт. — У нас наперадзе, магчыма, яшчэ больш складаныя часы, і дай Бог нам вось так праісці, як мы сёння ідзём. Сітуацыя ў свеце ад нас не залежыць. Мы павінны да яе прыстасаватца, і мы гэта павінны разумець».

У краіне параўнальна спакойная сітуацыя ва ўсіх сегментах эканомікі, у тым ліку ў валютнай сферы, стабільная і прадказальная грашова-крэдытная палітыка, канстатаваў Прэзідэнт. «Гэта наша шчасце. Вось гэты трэнд трэба захаваць», — падкрэсліў ён.

У найбліжэйшы час кіраўніку дзяржавы будзе даложана аб сітуацыі з цэнамі на спажывецкім рынку, паведамляе прэс-служба Прэзідэнта. Аляксандр Лукашэнка мае намер дэталёва азнаёміцца са становішчам справы — а ж да раскладу па асобных таварах. Прэзідэнт падкрэсліў, што перш за ўсё яго хвалюе цэнаўтварэнне на тавары паўсядзённага попыту, і нагадаў пра дадзенае ім ураду даручэнне ўважліва адсочваць цэны на спажывецкім рынку, «каб мы неяк маглі і адміністрацыяна ўздзейнічаць на інфляцыю», але пры гэтым не перабіраючы, каб не атрымаць дэфіцыту тавараў.

Прэзідэнта цікавілі таксама прагнозы Нацыянальнага банка па сітуацыі ў эканоміцы, у тым ліку па цэнах. Як адзначыў у час даклада Павел Калаур, індэкс спажывецкіх цэн на канец бягучага года не перавысіць сярэдняга ўзроўню дадзенага раней прагнозу ў 18% плюс-мінус два працэнтныя пункты.

Кіраўнік дзяржавы выказаў перакананасць, што ў Беларусі «ёсць добрыя пункты, якія можам задзейнічаць і спакойна праісці пік сусветнага крызісу, у які мы аказаліся ўцягнутымі». У якасці прыкладу Прэзідэнт прывёў кітайскія крэдыты на \$7 млрд, якія прадастаўляюцца Беларусі на выгадных умовах. «Гэтыя грошы неабходна выкарыстоўваць для рэалізацыі значных праектаў, дзякуючы якім будуць стварацца новыя працоўныя месцы», — лічыць Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы даў даручэнне належным чынам арганізаваць работу ў гэтым кірунку, у тым ліку з прыцягненнем прыватнага бізнесу.

Парламенцкі дзённік

АДКРЫТАСЦЬ ДА ДЫЯЛОГУ

Еўрапейскія назіральнікі наведалі Нацыянальны сход

Учора раніцай дэлегацыя папярэдніх місіі Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы па назіранні за прэзідэнцкімі выбарамі ў Беларусі сустрэлася са спікерам ніжняй палаты беларускага парламента, а апоўдні — са спікерам верхняй.

— Мы рады сустрэчы з прадстаўнікамі Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы ў нашай краіне і разлічваем, што гэтыя кантакты стануць добрым падмуркам для далейшага супрацоўніцтва па ўсіх пытаннях, якія маюць узаемны інтарэс, — вітаў гасцей старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА. Карытаючыся магчыма, я хацеў бы падзякаваць вам за тое, што Парламенцкая асамблея Савета Еўропы пагадзілася назіраць за выбарамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Са свайго боку, мы гатовы садзейнічаць місіі ў выкананні яе мандата.

Уладзімір Андрэйчанка падкрэсліў, што Беларусь заўсёды адказна ставілася да выканання сваіх міжнародных абавязкаў і Палата прадстаўнікоў прыкладзе ўсе намаганні, каб выбары прайшлі адкрыта, свабодна і дэмакратычна.

СТАР. 2

ГІСТОРЫЯ Ў КОЛЕРЫ

Васьмікласніца 75-й мінскай гімназіі Аліна ДАВІДОВІЧ у музеі народнай архітэктуры і побыту малюе помнік драўлянага дойдліства — званіцу з вёскі Вялец Глыбоцкага раёна.

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй КАБЯКОЎ, прэм'ер-міністр Беларусі:

«Рухаючыся ў ЕАЭС па шляху лібералізацыі і зняцця бар'ераў у гандлі, мы неабмежавана падыходзім да спраўдзенага пытання, што патрабуюць кампрамісу ў нацыянальных і наднацыянальных інтарэсах. Трэба набрацца цярдзення і ўпэўнена рухацца наперад. Перыяд пасля запуску саюза стаў больш напружаным, чым нават этап распрацоўкі Дагавора аб ЕАЭС. І гэта зразумела. Практыка заўсёды расставіла ўсё на месцах, выяўляючы нестыкоўкі і неурэгуляваныя пытанні. Да гэтага трэба ставіцца спакойна, творча».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 09.09.2015 г.

Долар ЗША	17816,00 ▲
Еўра	19922,00 ▲
Рас. руб.	259,02 ▼
Укр. грыўня	800,72 ▼

Разважанні пра сучаснасць

СКАРБЫ ЗЯМЛІ

У нетрах Беларусі ёсць яшчэ шмат выкапняў, якія мы выкарыстоўваем недастаткова

Андрэй Марленавіч, вы нека сказалі, што ў Беларусі можа быць выяўлена шмат радовішчаў карысных выкапняў. Здабываючы якіх можа ўяўляць найбольшую эканамічную каштоўнасць для краіны?

— Трэба адзначыць, што тэрыторыя Беларусі нядрэнна вывучана. Практычна ўсе радовішчы, якія знаходзяцца на паверхні, ужо адкрыты. Аднак ёсць у нетрах і нявывучаныя часткі, і іх шмат. Але калі мы гаворым аб нетрах, распрацоўка якіх найбольш мэтазгодная для краіны, гэта, найперш за ўсё, радовішчы калійных соляў. Выяўлены 3 буйныя радовішчы: Старобінскае, Акцябрскае і Петрыкаўскае. Сыравінная база ў нас дастаткова буйная — больш за 7,5 млрд тон соляў разведана, ёсць і яшчэ запасы.

частцы разведкі і здабычы выкапняў, і экалагічнымі праблемамі, якія ўзнікаюць у працэсе распрацовак.

— Андрэй Марленавіч, вы нека сказалі, што ў Беларусі можа быць выяўлена шмат радовішчаў карысных выкапняў. Здабываючы якіх можа ўяўляць найбольшую эканамічную каштоўнасць для краіны?

— Трэба адзначыць, што тэрыторыя Беларусі нядрэнна вывучана. Практычна ўсе радовішчы, якія знаходзяцца на паверхні, ужо адкрыты. Аднак ёсць у нетрах і нявывучаныя часткі, і іх шмат. Але калі мы гаворым аб нетрах, распрацоўка якіх найбольш мэтазгодная для краіны, гэта, найперш за ўсё, радовішчы калійных соляў. Выяўлены 3 буйныя радовішчы: Старобінскае, Акцябрскае і Петрыкаўскае. Сыравінная база ў нас дастаткова буйная — больш за 7,5 млрд тон соляў разведана, ёсць і яшчэ запасы.

СТАР. 2

Круглы стол

«КАЛІ РЭЧ ЦІ ПАЧУЦЦЁ НЕ НАЗВАНЫ — ЯНЫ НЕ ІСНУЮЦЬ»

Спачатку было Слова. І моцнае, і безбароннае адначасова. Моцнае, бо, вымаўленае нават шэптам, здольна змяніць прастору і чалавека. Безбароннае, бо, выканаўшы сваю місію, рызыкае быць задушаным навамодным адпаведнікам ці знікнець разам з мовай. Потым была Кніга. Здольная змя-

ніць ужо цэлы свет. Пераварнуць, натхніць, атруціць. А потым... прыйшоў сённяшні дзень, у якім месца і слова, і кнігі доўгіца вызначаць нано. Наклады, асобнікі, ганарар — колькасць характарыстыкі разам з грамадствам спажывання ўступілі ў свае правы...

На што здольная літаратура, ведучая аўтары і выдаўцы, што ўжо дзевяты год збіраюцца на круглы стол «Сугучча» падчас Дня беларускага пісьменства. Здаецца, які творцы, яны ведаюць больш за нас усіх. Як звычайныя людзі, не грэбуюць гучна назваць сябе класікамі ці іранічна — бамжамі. Як асобы ўсё ж такі змяняюць, яны транслуюць духоўнасць і высокія шуканы літаратуры праз тэма круглага стала — «Літаратурны працэс і інфармацыйнае грамадства». Размова атрымалася, як сказаў адзін з гасцей, «душэўнай».

СТАР. 5

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Германія выдаткуе на ўтрыманне бежанцаў 10 млрд еўра

Агульная выдаткі Германіі на ўтрыманне і ўладкаванне бежанцаў у 2015 годзе складуць каля 10 млрд еўра, паведамляюць інфармагенцтвы. Гэтая сума ў чатыры разы большая, чым годам раней, калі выдаткі складалі 2,4 млрд еўра. Тады ў ФРГ прыбылі каля 200 тыс. мігрантаў, а сёлета краіна рыхтуецца прыняць да 800 тыс. бежанцаў. Штогадова выдаткі на кожнага бежанца вар'іруюцца ад 12 да 13 тыс. еўра ў залежнасці ад федэральнай зямлі. У гэтую суму ўваходзяць жыллё, харчаванне, кішэнныя грошы, медыцынскае абслугоўванне, а таксама адміністрацыйныя выдаткі. Канцлер ФРГ Ангела Меркель выключыла магчымыя павышэння падаткаў для фінансавання расходаў на ўтрыманне бежанцаў. Сітуацыя з нелегальнымі мігрантамі сёння ў краінах ЕС з'яўляецца найгоршым крызісам з перамяшчэннямі асобамі з часоў Другой сусветнай вайны.

Еўрасаюз акажа дапамогу фермерам на 500 млн еўра

Міністры сельскай гаспадаркі краін Еўрасаюза паабяцалі вылучыць 500 млн еўра дапамогі фермерам, якія на працягу некалькіх тыдняў пратэставалі супраць нізкіх цэн на сельскагаспадарчую прадукцыю, паведамляюць інфармагенцтвы. У панядзелак тысячы незадаволеных еўрапейскіх фермераў на трактарах заблакавалі вуліцы Бруселя. У акцыі калія штаб-кватэры Еўрапейскага саюза ўдзельнічалі ў асноўным бельгійскія, французскія і нямецкія фермеры. Спалучэнне некалькіх фактараў, сярод якіх змена харчовых звычак еўрапейцаў, памяншэнне попыту з боку Кітая і расійскае эмбарга на ўвоз прадуктаў з ЕС, прывяло да істотнага падзення коштаў на ялавічыну, свінніну і малака. У выніку ўпалі і даходы фермераў. Больш за ўсё пацярпелі вытворцы малака і малочных прадуктаў. Акрамя таго, летас на малочных рынках Еўропы было адменена цэнавае рэгуляванне. «Еўропа тоне ў малаце», — абвешчалі транспаранты ў руках фермераў. Па звестках бельгійскай паліцыі, у акцыях пратэсту ў Бруселі прынялі ўдзел 4800 фермераў і каля 1450 трактараў.

У выніку выбуху на ўсходзе Турцыі загінулі 12 паліцэйскіх

У турэцкай правінцыі Ўгдыр падарваўся аўтобус, у якім паліцэйскія ехалі да памежнага паста Дзіўлуджу. У выніку 10 вартавых парадку загінулі на месцы, яшчэ двое памерлі на дарозе ў бальніцу. Трох знаходзяцца ў цяжкім стане. Улады Турцыі падазраюць у арганізацыі нападу баевікоў Рабочай партыі Курдыстана (РПК). Атака была здзейсненая пасля таго, як турэцкія ВПС абстрэлі пазіцыі курдаў на поўначы Ірака.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Палата абшчын ухваліла правядзенне рэферэндуму па выхадзе Вялікабрытаніі з ЕС

Ніжняя палата парламента Вялікабрытаніі прагаласавала за правядзенне рэферэндуму аб членстве краіны ў Еўрасаюзе да канца 2017 года. За правядзенне рэферэндуму выказаліся 316 членаў палаты абшчын, супраць — 53 члены. Цяпер прапанову павіна ўхваляць палата лордаў. Брытанскі ўрад у канцы мая ўнёс у парламент законпраект аб рэферэндуме па выхадзе з ЕС. Меркавалася, што рэферэндум павінен прайсці не пазней за 31 снежня 2017 года. Паводле нядаўняга сацыялагічнага апытання, выхад з ЕС падтрымліваюць 51% грамадзян Вялікабрытаніі. У апошнія гады ў краіне назіраецца рост еўраскептыцызму. Змена грамадскай думкі з меншасці на большасць прыхільнікаў пэўнай незалежнасці Вялікабрытаніі многія звязваюць з міграцыйным крызісам, які ахапіў Еўропу.

КОРАТКА

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка заснаваў спецыяльны прыз Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «Славянская надзея». Ён будзе ўручацца ў рамках Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» аднаму з удзельнікаў конкурснай праграмы за лепшае ўвасабленне ў творах вакальнага мастацтва славянскіх тэм.

На 28-й міжнароднай сельскагаспадарчай выстаўцы для Афрыкі і Блізкага Усходу «Сахара-2015» у Каіры ўпершыню дэманструюцца спецыяльна распрацаваныя для Егіпта і краін рэгіёна трактар «Беларус 350».

Для аператыўнага рэагавання на звароты насельніцтва па пытаннях недахопу ў рабоце паліклінік і станцыі хуткай медыцынскай дапамогі ў Мінску арганізавана SMS-паслуга. Паведамленні кругласутачна можна адпраўляць на нумар тэлефона +375 29 119-62-32, пазначышы ў SMS кантакты для сувязі.

ДРУКАВАНЫЯ ВЫДАННІ НЕ ВЫЙДУЦЬ З МОДЫ, як і рэтрааўтамабілі

Дакрануцца да паперы і адчуць пах друкарскай фарбы — толькі так можна ацаніць сапраўднае прывабнасць і харавое друкаваных выданняў. Нягледзячы на тое, што мы ўсё больш карыстаемся электроннымі аналагамі, папярковыя кнігі працягнуць жыць, бо ніякія падмены не змогуць цалкам задаволяць густ дапытлівых. Гэта як справацца атрымаць асалоду ад мастацкага палатна ці ўзяць сябе гаспадаром рэтра-аўтамабіля, глядзячы на іх вываы праз манітор.

Галоўны друкаваны брэнд гэтага года — фотальбом «Беларусь замкавая». Пяціцілаграмавыя фаліянты з мноствам унікальных здымкаў выпушчаны ў максімальна магчымым для пераплёту фармаце. Кніга аздоблена панарамнымі фотаздымкамі-развортамі даўжынёй 1,2 м, чаго дагтуль не рабілася.

Альбом атрымаў гран-пры Нацыянальнага конкурсу «Мастацтва кнігі» і два дыпломы імя Ф.Скарыны за паліграфічную і рэдакцыйна-выдавецкую падрыхтоўку выдання. Самая высокая ўзнагарода дасталася «Беларусі замкавай» і на міжнародным конкурсе дзяржаў — удзельніц СМД «Мастацтва і кнігі».

Акрамя чатырох стандартных для друкавання фарбаў (блакітнай, пурпуровай, жоўтай і чорнай), мы скарысталі дадатковыя колер, які надаў альбому аркушам яркі і насынены аранжавы каларыт, які імгненна ўцягнуў, — дзеліцца сакрэтамі справы Ігар Мікалаевіч. — За гэты праект мы атрымалі яшчэ і грант — мільён расійскіх рублёў для тыражавання фотальбома.

Яшчэ адно ўнікальнае выданне, надрукаванае паліграфкамбінатам, — кніга-альбом «Запавет нашчадкам», выпушчаная да 70-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. Гэта мастацкая работа і нарысы пра народных мастакоў-франтавікоў.

Ігар МАЛАНЯК

Так мяркуе Ігар МАЛАНЯК, дырэктар паліграфкамбіната імя Якуба Коласа, які раскажаў пра сёлета літаратурны навінікі, надрукаваныя на прадпрыемстве.

ISSN 1990 - 763X 1 5 1 7 2 > 9 771990 763008

СТАР. 3

Аляксандр Лукашэнка даў інтэрв'ю для дакументальнага фільма пра Барыса Ельцына

Кіраўнік беларускай дзяржавы падзяліўся ўспамінамі асабістага характару аб сваіх сустрэчах з Барысам Ельцыным, у прыватнасці, аб першай. Па словах Аляксандра Лукашэнка, моцны адбітак на яе наклала пазіцыя самога Барыса Ельцына падчас першых прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі. «Мы хацелі невялікай кампаніяй, з якой увязаліся ў гэтую барацьбу за прэзідэнцкае крэсла, каб наша краіна развілася па-іншаму, чым так, як тады было: пустыя паліцы, есці не было чаго ў Беларусі, судзільныя забастоўкі, дэманстрацыі, бойкі, — нагадаў Аляксандр Лукашэнка. — Выбары прайшлі, перамог не кандыдат ад Расіі, а зусім невядомы чалавек».

Прэзідэнт Беларусі адзначыў, што да гэтага часу памятае Ельцына, які стаў боксам, яго насцёржаны погляд і цішыню, якая павісла ў самым пачатку іх першай сустрэчы. «І потым не ведаю чаму, раптам я яму кажу: Барыс Мікалаевіч, калі вы думаеце, што я прыхеаў у цягоў Расію, вы памыляецеся. Калі вы думаеце, што сталіца Расіі Масква — гэта ваша Масква, вы таксама памыляецеся. Гэта і мая Расія, гэта і мая Масква, таму што ўчора яна была сталіцай і маёй дзяржавы. І не я вайной таму, што мы сёння сустракаемся як прэзідэнты», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Пасля лідараў дзвюх краін звязвалі цёплыя, сяброўскія адносіны.

Беларускі лідар адказаў таксама на пытанні аб дзейнасці Барыса Ельцына ў кантэксце палітычных і сацыяльных падзей 1990-х, распавёў аб некаторых момантах стварэння Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі, ля вытокаў якая ён стаў у ролі з першым Прэзідэнтам Расіі, паведамляе БЕЛТА.

Падрыхтоўкай дакументальнага фільма займаецца Прэзідэнцкі цэнтр імя Б.Н. Ельцына. Пад эгідай гэтай арганізацыі ствараецца музей першага Прэзідэнта Расіі і архіў яго імя.

Адкрытасць да дыялогу

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Выбарчы кодэкс нашай краіны адпавядае міжнародным стандартам, — заўважаў спікер. — Мы ўносілі ў яго дапаўненні і змяненні і пры гэтым больш чым на 80 адсоткаў улічылі тры заўвагі, якія былі нам прапанаваны БДПГЧ АБСЕ (Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе. — «Зв.»). Нормы Выбарчага кодэкса дазваляюць канкуруваць палітычным поглядам і ідэям, усім удзельнікам выбарчага працэсу гарантаваныя правы па атрыманні неабходнай інфармацыі пра кандыдатаў у Прэзідэнты Рэспублікі Беларусі, усе могуць азнаёміцца з праграмамі кандыдатаў.

Уладзімір Андрэйчанка звярнуў увагу еўрапейскай калегі на тое, што інстытуты грамадзянскай супольнасці, грамадскія аб'яднанні, палітычныя партыі Беларусі таксама могуць свабодна ўдзельнічаць у фарміраванні выбарчых камісій, праводзіць агітацыю за або супраць любых кандыдатаў, а таксама назіраць за выбарамі.

«Прэтэндэнты ў кандыдаты, якія актыўна збіралі подпісы і прапанавалі нашаму насельніцтву сваё бачанне далейшага развіцця краіны, напэўна, будуць зарэгістраваны ў якасці кандыдатаў. Тыя ж, хто толькі абозначыў свой удзел у гэтай выбарчай кампаніі, напэўна, застануцца на узбочыне працэсу», — пракаментавалі ход кампаніі старшыня Палаты прадстаўнікоў.

Уладзімір Андрэйчанка таксама дадаў, што Нацыянальны сход Рэспублікі Беларусі па выніках правядзення выбараў гатовы ўлічыць усе заўвагі і прапановы міжнародных мійі наглядальнікаў, і ў перспектыве пры неабходнасці ўнесці адпаведныя змены і дапаўненні ў нацыянальнае выбарчае заканадаўства.

— Зразумела, для нас і, напэўна, не толькі для нас прычынова важная, каб гэта палітычная канкурэнцыя, выбарчая кампанія ў цэлым праходзіла ў адпаведнасці з заканадаўствам Беларусі, канструктыўна, на фоне грамадскага парадку, міру, згоды. Бо мы бачым, што палітычнае безадказнасць, якая існуе ў асобных краінах, у тым ліку і ў нашых суседзях, прыводзіць да эканамічнага хаосу, бежанцаў і пакут, — сказаў таксама Уладзімір Андрэйчанка.

Ён яшчэ раз запэўніў еўрапейскіх парламентарыяў, што Нацыянальны сход Беларусі зацкаўлены ў нармалізацыі адносін з Еўрапейскім саюзам, Саветам Еўропы, Парламенцкай асамблеяй Савета Еўропы. «Безумоўна, у нас ёсць розныя погляды на асобныя пытанні, але, тым не менш, жыццё павінна рухацца наперад», — лічыць кіраўнік ніжняй палаты.

У сваю чаргу, кіраўнік папярэдняй назіральнай місіі ПАСЕ, дэпутат парламента Турэцкай Рэспублікі Рыха ДЗНЕМЕЧ падзякаваў беларускім калегам за запрашэнне ўдзельнічаць у назіранні за выбарамі ў Беларусі.

— Мы як дэлегацыя прадстаўляем розныя краіны: Германію, Швецыю, Турцыю, Італію. Знаходзімся тут, каб атрымаць інфармацыю ад вашай краіны, каб выслухаць вашы заўвагі і прапановы, — сказаў ён.

Гатоўнасць да дыялогу з парламентарыямі Савета Еўропы пацвердзіў і старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Міхаіл МЯСНІКОВІЧ.

— Мы цалкам адкрытыя для дыялогу, для высвятлення ўсіх пытанняў і пазіцый, — адзначыў ён падчас сустрэчы з мійсіяй у Савеце Рэспублікі.

Сенатар выказаў надзею, што размова будзе насіць канструктыўны характар. Спікер верхняй палаты звярнуў увагу на працу дакладчыка па Беларусі Камісіі ПАСЕ па палітычных пытаннях і дэмакратыі, члена Палаты дэпутатаў Парламента Італьянскай Рэспублікі Андрэа Рыгоні.

— Спадар Рыгоні — наш даўні знаёмы, мы ўвесь час з ім супрацоўнічаем. Думаю, што апошнія даклады, якія ён робіць, дапамогуць складзі мсіі акунцыю ў пытанні сакаснай грамадзянскай супольнасці ў Беларусі, — сказаў ён.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА. *medvedeva@zviazda.by*
Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@zviazda.by*

Парламенцкі дзённік

Пункты росту

АДНАЧЫЛІ ПАДЧАС СУСТРЭЧЫ МІХАІЛ МЯСНІКОВІЧ І НІРМАЛА СІТХАРАМАН

«Пункты росту — гэта стварэнне сумесных кампаній», — заявіў Міхаіл Мясніковіч, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі падчас сустрэчы з міністрам гандлю і прамысловасці Індыі Нірмала Сітхараман.

«Супрацоўніцтва Беларусі з Індыяй — для нас прыярытэт, — адзначыў спікер верхняй палаты беларускага парламента. — Гэта тычыцца не толькі ўрадавых колаў, але і парламента. І наогул, у нашых людзей вельмі добрае стаўленне да вялікага індыйскага народа, да нашых кантактаў, якія маюць пазітыўную дынаміку развіцця». На думку сенатара, Індыя — гэта краіна, «з якой лічацца ў свеце і прыслухаюцца да яе», і беларускі бок рады яе паспяховаму сацыяльна-эканамічнаму развіццю.

«Пункты росту — гэта стварэнне сумесных кампаній, пра якія мы дамовіліся, у Беларусі і ў Індыі. Тут ужо не толькі гандлёва-эканамічнае, не толькі таварнае, але і інвестыцыйнае супрацоўніцтва», — лічыць сенатар. Гаворка ідзе ў тым ліку пра цэнтр беларускай тэхнікі ў Індыі і медыцынска комплекс у Беларусі. Планаўца, што ў першым будзе прадстаўлена прадукцыя БелАза, «Амкадора», магчыма, МАЗа і МТЗ. Там будзе ажыццяўляцца перапродажная падрыхтоўка, лакалізацыя, абслугоўванне тэхнікі і падрыхтоўка кадраў. У Беларусі ў медыцына «маецца зачыні» па пяці прадпрыемствах па вытворчасці медзпрыпаратаў. Яны будуюцца з удзелам індыйскага капіталу ў Бешанковічах, Нясвіжы, Скідзель і Календзічах. Яшчэ адзін важны напрамак супрацоўніцтва — падрыхтоўка дагавора аб зоне свабоднага гандлю ЕАЭС з Індыяй. Акрамя таго, неабходна актывізаваць парламенцкія кантакты праз абнаўленне груп дружбы ў парламентах Індыі і Беларусі.

У сваю чаргу міністр гандлю і прамысловасці Індыі заявіла, што двухбаковы таваразварот у 1 мільярд долараў да 2018 года — рэальная задача.

Асобна Міхаіл Мясніковіч звярнуў увагу на працу пасла Індыі ў Беларусі Маноджы Кумара Бхарты, які завяршае дыпламатычную місію ў нашай краіне, і выказаў яму падзяку.

Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@zviazda.by*

Еўразійская інтэграцыя

ПРАЦАВАЦЬ УЗГОДНЕНА І ЭФЕКТЫЎНА

Шырокае кола пытанняў па ўмацаванні інтэграцыі абмеркавана ўчора ў Гродне на пасяджэнні Еўразійскага міжурадавага савета.

Кіраўнік беларускага ўрада Андрэй КАБЯКОЎ паведаміў, што алгарытм наступных дзеянняў у Еўразійскім эканамічным саюзе (ЕАЭС) будзе сфарміраваны на падставе прамежкавых вынікаў, якія будуць падведзены на гродзенскім пасяджэнні Еўразійскага міжурадавага савета. «Упор у парадку дня робіцца на прамежкавае падвадзненне вынікаў, на падставе якога мы сфарміруем алгарытм найбліжэйшых дзеянняў. На гэта нацэлены даклады Камісіі аб рэалізацыі планаў па распрацоўцы актуальнага і міжнародных дагавораў, што вынікаюць з Дагавора аб ЕАЭС, ініцыятыў беларускага старшынства», — адзначыў Андрэй Кабякоў.

Па выніках пасяджэння старшыня калегіі Еўразійскай эканамічнай камісіі Віктар ХРЫСЦЕНКА ў першую чаргу адзначыў прыняцце кіраўнікамі ўрадаў Арменіі, Беларусі, Казахстана, Кыргызстана і Расіі «Асноўных напрамкаў прамысловага супрацоўніцтва». Гэты документ фіксуе і нацыянальныя прыярытэты ў прамысловым развіцці, і пункты сутыкнення паміж краінамі ЕАЭС.

Заканатворчасць

НЕ ХЛЕБАМ АДЗІНЫМ

ПРАЕКТ КОДЭКСА АБ КУЛЬТУРЫ МОЖА БЫЦЬ РАЗГЛЕДЖАНЫ ДЭПУТАТАМІ Ў ПЕРШЫМ ЧЫТАННІ УЖО ПАДЧАС ВОСЕНЬСКАЙ СЕСІІ

У дакуменце ўпершыню асобна прапісана ахова археалагічных спадчыны, у спіс суб'ектаў культурнай дзейнасці ўключылі спонсараў і мецэнатаў, асобная ўвага нададзена забеспячэнню доступу да культурных даброт інвалідам і людзям са слабым фізічным здароўем.

Учора Пастаянная камісія Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, культуры і навуцы на пасяджэнні разгледзела заўвагі і дапаўненні Міністэрства культуры нашай краіны па праекце Кодэкса аб культуры. Наталля КУЧЫНСКАЯ, намеснік старшыні камісіі, адказна за падрыхтоўку гэтага дакумента, паведаміла, што тэкст праекта кодэкса гатовы для ўзагаднення зацікаўленымі бакамі.

— У прычыне, на маю думку, у лістападзе тэкст можна будзе выносіць на разгляд дэпутатаў у Авальнай зале, — лічыць парламентарый.

Наталля Кучынская прайнфармавала, што грамадскія адносіны, якія рэгулююцца праектам кодэкса, складаюцца з 16 напрамкаў, сама культурная дзейнасць — з 11. Цяпер праект кодэкса складаецца з 5 раздзелаў і 258 артыкулаў. Самы вялікі раздзел прысвечаны арганізацыі культурнай дзейнасці: туды ўваходзіць і бібліятэчная справа, і музейная, і ахова гісторыка-культурнай спадчыны, археалагічнай спадчыны, і кінематаграфічнай дзейнасці, і арганізацыя адпачынку... Паводле слоў намесніка старшыні камісіі, праект Кодэкса аб культуры ў параўнанні з

першапачатковым варыянтам змяніўся структурна.

— Па выніках пасяджэнняў нашай працоўнай групы ў праект дакумента ўнесены шэраг удакладненняў і паправак, — паведаміла дэпутат. — На маю думку, гэтыя папраўкі зрабілі кодэкс больш дасканалым, больш жыццёвым ужо таму, што больш за ўсё паправак унеслі спецыялісты Міністэрства культуры.

Тым не менш над праектам дакумента даялося шмат паправаўцаў.

— Адно з першых удакладненняў, якое ўнесла наша працоўная група, — гэта змяненне ў прамібуль будучага кодэкса, — расказала Наталля Кучынская. — Мершалацтва там адзначалася: Кодэкс аб культуры накіраваны на рэгуляванне грамадскіх адносін у сферы культуры і ў настанавленне прававых, арганізацыйных і сацыяльна-эканамічных асноў культурнай дзейнасці па захаванні і выкарыстанні культурных каштоўнасцяў. Працоўная група дала, і кодэкс таксама мае на мэла развіццё арганізацыі культуры, забеспячэнне агульнай даступнасці культурных даброт.

Па словах выступоўцы, першапачатковае азначэнне тэрміну «культура» ў праекце кодэкса пасля абмеркаванняў таксама змянілася. Пад культурай у дакуменце разумеюцца сукупнасць культурных каштоўнасцяў і культурнай дзейнасці.

— З'явілася таксама дэфініцыя, як культурныя даброты, — звярнула ўвагу парламентарый. — Гэта тыя каштоўнасці, работы і паслугі, якія аказваюцца юрыдычнымі асобамі, арганізацыямі культуры, грамадзянамі для задавальнення духоўных патрэб грамадства, станаўлення і развіцця асобы.

У дакуменце вызначаецца прызнанне культуры ў якасці галоўнага фактара самабытнасці беларускага народа.

— Асобная ўвага надаецца людзям, якія маюць слабое фізічнае здароўе, інвалідам — культурныя даброты павінны быць даступны ўсім. Да суб'ектаў культурнай дзейнасці дадалі спонсараў і мецэнатаў, — паведаміла Наталля Кучынская. — Праект кодэкса прадугледжвае ўдзел грамадства ў развіцці культуры — праз стварэнне саветаў, камісій, у тым ліку экспертных, кансультацыйных саветаў.

У сваю чаргу старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Аляксандр СЯГОДНІК асабіста адзначыў, што ў праект кодэкса ўпершыню ўключана рэгуляванне пытанняў археалагічнай спадчыны і арганізацыі культурнага адпачынку насельніцтва. Дагэтуль ахова археалагічных помнікаў не была асобна прапісана ў заканадаўчых актах.

Надзея ЮШКЕВІЧ. *yushkevich@zviazda.by*

СКАРБЫ ЗЯМЛІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Торф таксама наша традыцыйная энергетычная сыравіна, прычым узаўяўляльна, прырасце на 1 см за 100 гадоў. Ён выкарыстоўваецца як паліва, яго уганеанне для сельскагаспадарчых работ, у хімічнай вытворчасці, з яго нават робяць і нейкія касметычныя сродкі. Яшчэ адзін від перспектыўнай сыравіны — каменная соль. Да гэтага таксама можна далучыць даламіты, у тым ліку кубападобнай формы, якія выкарыстоўваюцца для будаўніцтва дарог.

Гэта тыя віды сыравіны, якія ў нас ужо распрацаваны добра, але перад беларускімі геалагамі стаіць задача — пошук новых радовішчаў. Мы маем вялікі вопыт у вывучэнні нетраў, і ён можна выкарыстоўваць і ў дачыненні да замежна. Гаворка ідзе пра эксперт паслуг і выкананне работ у іншых краінах, напрыклад у Туркменістане, дзе з дапамогай беларускіх спецыялістаў ужо будуюцца камбінат калійнай солі. Тая ж нафта: беларускія спецыялісты працуюць у Венесуэле, Расійскай Федэрацыі, іншых краінах.

— Дарэчы, пра нафту. А ў нас ці ёсць перспектывы на выяўленне новых нафтавых радовішчаў?

— Сёння эфектыўнай тэрыторыяй, дзе ўжо знойдзена нафта і будуць адкрыты новыя радовішчы, з'яўляюцца Прыпяцкі прагіб на поўдні Беларусі. Перспектыўнымі плошчамі на выяўленне гэтага віду сыравіны з'яўляюцца Падляска-Брэсцкая і Аршанская ўпадзіны. Працы на дадзеныя плошчачы плануюцца ажыццявіць у новай пяцігодцы сіламі спецыялістаў дзяржаўнага прадпрыемства «НПЦ па геалогіі».

— Якія карысныя выкапні, на ваш погляд, выкарыстоўваюцца цяпер недастаткова або зусім не выкарыстоўваюцца? Якія рэсурсныя сектары павінны атрымаць развіццё ў найбліжэйшай будучыні?

— Па-першае, на мой погляд, недастаткова мы выкарыстоўваем ваду: прэсную і асабліва мінеральную. У нас ёсць, напрыклад, вада, якая па сваёй каштоўнасці не ступае такой знакамітай, вадзе як «Нафтуся» з Трускаўца. Беларусь валодае прагнознымі рэсурсамі прэсных падземных вод у аб'ёме больш за 50 млн куб. метраў у суткі.

На 1 студзеня 2015 года разведаны і зацверджаны балансавыя запасы прэсных падземных вод літога прызначэння ў колькасці 6,6 млн куб. метраў у суткі на 319 участках радовішчаў прэсных падземных вод, з іх 208 дзейнічаюць, сумарны адбор прэсных вод складае больш за 530 млн куб. метраў у год, што складае толькі 22% ад разведаных запасаў. Мінеральныя вод рознага хімічнага складу і мінералізацыі разведана 240 радовішчаў.

Есць у нас бентанітавыя гліны, якія выкарыстоўваюцца для фарм-адлівак з металу і як гідраізаляцыйны матэрыял. Зараз гэты матэрыял мы закупляем у іншых краінах (у Польшчы).

Для фарфаравай прамысловасці мы завозім калінавыя гліны, хаця маем свае радовішчы. Але наша гліна не адпавядае патрабаванням вытворцаў. Калі ж энду-такі паправаўцаў над тэхналогіямі, мы маглі б цалкам перайці на сваю сыравіну.

Да гэтага ж разраду можна аднесці і сіліцыты, якія знаходзяцца ў раёне Хоцімска Магілёўскай вобласці. Іх выкарыстоўваюць у цэментнай прамысловасці, а таксама як кармавую дабаўку для жывёлы (карбанатны парод). Яны нават могуць прымяняцца для пажаратрушэння, таму што не гаряць.

Існуюць перспектывы выяўлення прамысловых запасаў такіх карысных выкапняў, як каларыялы і высакародныя металы (золата, плаціна, паладый, медзь), алмазы, уран, бурштын, алумініевая і содавая сыравіна (баксіт-даўсанітавыя руды). Але

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

УГОДДЗІ ЎЗДЫХАЮЦЬ З ПАЛЁГКАЙ

Дажды, якія прайшлі апошнім часам, рэзка змянілі пажарна-бяспечнае становішча ў лясках. Клас пажарнай небяспекі знізіўся да першага, месцамі — да другога, пра што паведамілі ў прэс-службе Міністэрства лясной гаспадаркі.

У той час, як за мінулы тыдзень ва ўгоддзях адзначана 45 выпадкаў загараў на плошчы 106 гектараў, за мінулыя выхадныя ў лясным фондзе не адбылося ніводнага пажару. У сувязі са зніжэннем класа пажарнай небяспекі органы выканаўчай і распарадчай улады разглядаюць пытанне аб зняцці забарон на наведванне лясных ўгоддзяў. Тым больш, згодна з прагнозамі, у найбліжэйшыя дні нізкая пажарная небяспека лясоў захавецца па ўсёй краіне. На большай частцы Беларусі пройдуць кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах магчымы навалыніцы.

Сяргей РАСОЛЬКА. *rs@zviazda.by*

ЭНЕРГІЯ СОНЦА

У пасёлку Ражанка Шчучынскага раёна ў поўную сілу запрацавала першая на Гродзеншчыне сонечная электрастанцыя.

Гэты праект, у які прадпрыемства «Аграхімсвятоло» інвеставала каля 19 мільярд рублёў, распачалі два гады таму. Зараз гадавая магутнасць электрастанцыі складае 1,26 МВт. У суткі сонечныя панэлі здольныя вырацаваць 8500 кВт/г энергіі, якую купляе рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Гроднаэнерга». Стварылі пяць новых рабочых месцаў. Інвестар разлічвае, што затрачаныя крэдыты і ўласныя сродкі акупяцца праз пяць гадоў, і ўжо ўзаяўся за наступны, яшчэ больш маштабны, «сонечны» праект на Шчучыншчыне. Заклучылі дагавор і цяпер рыхтуюць праектна-каштараўную дакументацыю на будаўніцтва сонечнай электрастанцыі ў раёне былога ваеннага аэрадрома.

Барыс ПРАКОПЧЫК. *prakopchik@zviazda.by*

ЗАХАЦЕЎ УЛАСНЫ ВАДАЁМ НА ХУТАРЫ

У Воранаўскім раёне індывідуальныя прадпрыемальнікі задумалі абзавесціся... уласным вадаёмам. А паколькі для афіцыйнага вырашэння пытання патрэбны шэраг узгадненняў і фінансавых укладанняў, прадпрыемальнікі гаспадар вырышлі зрабіць усё самастойна.

— Паблізу ад хутара, які дастаўся яго радні ў спадчыну, на малыяўнічой ускраіне лесу, працкалага невялікая рачулка. Прадпрыемальнік наняў эк-

скаватар, машыніст якога па ўказанні гаспадара выкапаў на двух дзесятках сотках катлаван і сфарміраваў новае рэчышча для рачулікі. Прычым усё было зроблена з такім разлікам, каб вадацёк пабег на новым рэчышчы, пераўтварыўшы копанку ў праточны вадаём, а старое рэчышча стала пакрысе перасыхаць, — паведаміў афіцыйны прадстаўнік Гродзенскага абласнога ўпраўлення Следчага камітэта Сяргей Шаршаневіч.

Аднак гэты факт не застаўся незаўважаным. Пра з'яўленне вадаёма стала вядома прыродаахоўным і праваахоўным органам. Па выніках праверкі пракуратура раёна завяла ў дачыненні да індывідуальнага прадпрыемальніка крымінальную справу за паванне зямельнае ўласнасці пацэпнага намясненне шкоды ў асабліва буйным памеры. Апошняя складала амаль 290 мільёнаў рублёў. Санцыя артыкула прадугледжвае пакаранне ў выглядзе абмежавання або пазбаўлення волі на тэрмін да пяці гадоў. Следчы разбіраецца ва ўсіх абставінах здарэння.

Сяргей РАСОЛЬКА. *rs@zviazda.by*

АД КАРАБІНА ДА ВІНТОЎКІ «МАЎЗЕР»

Праваахоўнікі сёлта канфіскавалі 880 адзінак незарэгістраванай зброі, звыш 26 тысяч боепрыпасаў рознага калібру. У тым ліку зарэгістравана 367 незаконных дзеянняў, звязаных з агнястрэльнай зброяй. Аб гэтым паведаміў начальнік ўпраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС Беларусі Канстанцін ШАЛЬКЕВІЧ.

Адметна, што 37 тысяч боепрыпасаў і 677 адзінак зброі грамадзяне здалі добраахотна, але ёсць і іншыя выпадкі... Так, 31 ліпеня ў жыхара Пружанай міліцыянеры выявілі незарэгістраваны карабін «ТОЗ-17» і 15 патронаў, а 2 верасня — абрэз вінтоўкі «Маўзэр» і пулі ў жыхара Асіповіцкага раёна.

Каб супрацьдзеянчыі незаконна абарачэнню зброі, з 14 па 18 верасня ў Беларусі пройдзе комплекс мерапрыемстваў «Арсенал». Асноўныя намаганні будучы сканцэнтраваны ў дачыненні да тых, хто незаконна захоўвае зброю без спецыяльнага дазволу.

— Розныя віды зброі нярэдка выкарыстоўваюцца для незаконнага палывання, — кажа Канстанцін Шалькевіч. — У сувязі з гэтым для супрацьдзеяння браканьерам запланаваны сумесныя рейды з супрацоўнікамі падраздзяленняў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жыццёвага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь і іншымі прыродаахоўнымі арганізацыямі.

Акрамя таго, міліцыя правярэць умовы захоўвання агнястрэльнай зброі ў законных уладальнікаў і канфіскавае яе ў тых, хто мае супрацьпаказанні для валодання ёю. МУС нагадвае, што закон у дачыненні да незаконных дзеянняў у адносінах да агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў і вуховых рэчываў прадугледжвае пакаранне аж да пазбаўлення волі тэрмінам на 12 гадоў з канфіскацыяй маёмасці. Але асобныя, якія добраахотна здалі зброю і боепрыпасы ў органы ўнутраных спраў, ад крымінальнай і адміністрацыйнай адказнасці вызваляюцца.

Тарас ШЧЫРЫ. *taras@zviazda.by*

дзяржаўным кадастры аднаўляюць лярных крыніц энергіі маецца інфармацыя аб укараненні 46 сонечных электрастанцый сумарнай магутнасцю 12 МВт.

Жыхарам краіны варта звярнуць увагу на

Шпацыр па сталіцы

ПІШАМ МІНСК

Як мінчане шукалі дух горада і што з гэтага атрымалася

Каму брацца за папулярнае сучаснае чытанне? Вядома, бібліятэкарам! Вось яны ўзялі і стварылі праект «ЗаЧытанне».

«Авантура? Я згодны!»

— Мы даўно хацелі паспрабаваць напісаць сумеснае апавяданне, і тут быў аб'яўлены конкурс сацыяльных праектаў (конкурс #РазамМінск, пра які «Звязда» ўжо пісала.

Вікторыя кажа, што крыўдна чуць ад гэтай горада толкі тое, што ён чысты. Але ці ёсць у яго свая аўра? Рэфлексуючы на гэтую тэму, каманда з 13 аўтараў стварыла сваю гісторыю пра сталіцу ў чатырох частках.

Дзякуючы гэтаму праекту мы атрымалі шмат цікавых і незвычайных сюжэтаў, аднаго з якіх і асвятляем у гэтым артыкуле.

Па словах пісьменніка, яго прывабіў некачаны фармат — праца з людзьмі, якія ў большасці не ўяўляюць, як пішуцца мастацкія творы.

Сярод 12 астанніх суаўтараў людзі абсалютна розныя. Напрыклад, яшчэ адзін сапраўдны пісьменнік Аляксей Шэйн, а таксама журналіст, эканаміст, дэфектолаг, студэнт, псіхолог, хэндмэйд-майстар, мама траіх дзяцей...

Сімвалаў і знакавых для мінчан месцаў у горадзе аказалася неверагодна мноства: каб уключыць іх у апавяданне, даводзілася нават галасаваць і выбіраць «самыя-самыя» — менавіта ў іх, на думку аўтараў, хаваецца дух сталіцы.

Адначасова сапраўдны і несапраўдны танк.

Даведаўшыся пра гісторыю ўз'ядзення Купалаўскага тэатра, першага водаправода і пра гарадскога галаву Караля Чапскага, экскурсанты рушылі на плошчу перад Домам афіцэраў.

«Як вы думаеце, гэта танк часоў вайны?» — запытаў экскурсавод. «Не», — адазваўся белагаловы хлапчук Багдан, што прыйшоў на экскурсію з бацькамі.

Тым часам група рушыла ў наступны пункт свайго апавядання — парк Горкага. Калі Беларусь увайшла ў склад Расійскай імперыі ў Мінск прыехаў губернатар Захарый Карнеў, тут яшчэ быў гарадскі вал.

Руйнаванне і аднаўленне Спыніўшыся каля праспекта Незалежнасці (ён варты асобнай экскурсіі), мы рушылі да Кастрычніцкай плошчы.

Калі раней называлася Цэнтральнай. Экскурсавод нагадала, што да 1961 года тут узвышаўся помнік Іосіфу Сталіну.

Калі сабраліся ставіць помнік Сталіну, храм аказаўся вышэйшым за яго, і таму ў адну ноч будынак узарвалі...

Збудаваны храм абарончага тыпу быў вельмі прыгожым. Ён перажыў усе наступныя войны, нават Другая сусветная не зруйнавала яго цалкам.

ДРУКАВАННЯ ВЫДААННЯ НЕ ВЫЙДУЦЬ З МОДЫ

НАКЛАДЫ МЕНШЫЯ, НАЙМЕННЯЎ БОЛЬШ

Сёлета падпрыемства прадоўжыла друкаваць сацыяльна значныя літаратурныя праекты. Надрукавана 113 тысяч навучальных дапаможнікаў «Беларусь — наша Радзіма».

Сёлета паліграфкамбінат надрукаваў 2 млн 347 тыс. падручнікаў. Летась іх было 3 млн 375 тыс., а на наступны заплававана больш за 4 млн.

Дарэчы, пра падручнікі. Іх выданне складае амаль 40% ад усяго аб'ёму папярвай прадуцці, якая вырабляецца на камбінаце.

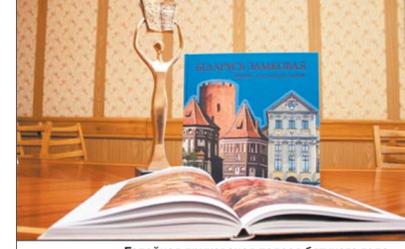
Шмат хто з беларускіх школьнікаў сёлета змог атрымаць дзённік у інтэгральным пералёце. Гэта значыць, што вокладка яго стала больш трывалая, выглед — больш самавіты.

Машына працуе, аднак без нагляду не абісціцца.

не супадае колькасць? Каб застаўся выбар. Друкары меркавалі, што людзі будуць схіляцца да ранейшага (таннейшага) варыянта дзённіка, аднак «новенкі» ў кнігах адразу заваявалі папулярнасць.

— Вынікі працы нашага падпрыемства, створанага ў савецкія часы, планавалася забяспечваць увесь Саюз. Кожнае найменне падручніка друкавалася па 500 тысяч экзэмпляраў, а мастацкая літаратура ўвогуле мільённымі накладамі выходзіла.

Галоўная друкаваная падзея бягучага года — кніга «Беларусь замкавая» і яе ўзнагарода.

НА ДЗЯЦЕЙ ГРОШАЙ НЕ ШКАДУЮЦЬ

На пачатку года камбінат больш працаваў на густы дарослых, а цяпер настал чар дзіцячых чытанак.

— Попыт на дзіцячую літаратуру не мяняецца, нягледзячы на агучаны спад на кніжным рынку.

Увоўне камбінат зробіць перавыданне серыі «Казкі вясялай сямейкі», якая ўжо 25 гадоў не губляе папулярнасці.

З'явіцца таксама новы варыянт кнігі А.Б. Хвольсан «Прыгоды Мурзілкі і лясных чалавечкаў». Першае чорна-белае выданне кнігі пабачыла свет ажно ў 1889 г. На

Аптымальныя для акупнасці тыражы: тонкага шшытка — 100 000, агульнага шшытка — 10 000, агульнага для малывання — 20-30 тысяч, кнігі — 2-3 тысячы.

— Амаль усе нашы друкарскія машыны працуюць яшчэ з канца мінулага стагоддзя, таму камбінату патрэбна сур'езная тэхнічная рэанімацыя.

Папулярная навука

У актавай зале ННЦ па біярэсурсах вечарам няма вольных месцаў — знаёмцы з таямнічымі суседзямі прыйшлі калі сатні саудзьяк. Асабліва шмат было дзяцей. Не дзіва — у масавай культуры жывяць асаблівае месца: ад героя коміксаў Бэтмена да вампіраў і сімвала Хэлаўіна.

ТАЯМНІЧЫЯ СУСЕДЗІ, або Самыя добрыя ў свеце «вампіры»

«Разносчыкі хвароб і інфекцый або найважнейшая частка экасістэмы?», «Шэдэўр прыроды або крыважаэрныя монстры?», «Экзатычныя стварэнні або звыклія для Беларусі жывёлы?» — адказы на гэтыя і іншыя пытанні жыхары Мінска шукалі падчас Ночы кажаноў, мерапрыемства, якое сумесна праводзілі Навукова-практычны цэнтр па біярэсурсах НАН Беларусі і грамадская арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны».

цэлы фестываль, які прайшоў у Дудутках. Галоўная пагроза для кажаноў — негатыўнае стаўленне з боку чалавека.

— Ноч кажаноў — гэта міжнароднае мерапрыемства, — распавядае Аляксей Шпак. — Яго мэта — ахова еўрапейскай папуляцыі рукакрылых. У Беларусі ўпершыню яго праводзілася ў 2012 годзе, пасля чаго стала пастаянным. Летась нават ладзіўся

рукакрылых, 6 з іх занесены ў Чырвоную кнігу, бо знаходзяцца пад пагрозай знікнення.

У беларускіх шыротах многія кажаны зімой упадаюць у спячку, астатнія — мігруюць на поўдзень. Менавіта ў час міграцыі з імі нярэдка здараюцца спецыфічныя выпадкі.

таў. Дарэчы, у далёкай Аўстраліі ёсць нават цэнтр па рэабілітацыі кажаноў, дзе пацярпелым рукакрылым дапамагаюць ачуняць, а асірацелых кажанят кормяць з бутэлек.

ШТО РАБІЦЬ, КАЛІ Ў ВАШУ КВАТЭРУ ЦІ ХАТУ ЗАЛЯЦЕЎ КАЖАН?

- 1. Не панікаваць і не забіваць. Шэсць з 19 відаў рукакрылых Беларусі занесены ў Чырвоную кнігу.
2. Не спрабаваць злавіць жывёлу. У кажаноў даволі хрусткія косці, таму вы можаце выпадкова яго траўмаваць.
3. Калі здарэнне адбылося летам, можна проста адчыніць акно.
4. Здраецца, што кажана абавязкова трэба ўзяць у рукі.
5. Ні ў якім разе не скідаць кажана з вышыні — ён не абавязкова паляціць. Найлепш за ўсё вынесці жывёлу на вуліцу і пасадзіць на якую-небудзь вертыкальную паверхню, напрыклад, дрэва.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ lyskavets@zviazda.by

Краіна Здароўя

Выпуск № 15 (345)

Доктар адкажа

ПАДАГРА: МЁД МОЖНА, ШАКАЛАД — НЕ

«Калі ласка, раскажыце падрабязней, якім павінна быць харчаванне пры падагры?»

Юрый Сяргеевіч, Мінская вобласць».

Тлумачыць прафесар кафедры кардыялогіі і рэўматалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, доктар медыцынскіх навук Тамара ЦЯБУТ:

— Колькасць хворых на падагру расце, і пакутуюць ад такога захворвання пераважна мужчыны. Яны, як правіла, у большай ступені ігнаруюць рэкамендацыі па здаровым харчаванні, злоўжываюць алкаголем, а яшчэ маюць лішнюю вагу, хваробы ныракаў... Дрэнна тое, што звычайна такія пацыенты трапляюць пад увагу толькі праз 3-5 гадоў пасля першага прыступу захворвання. А да таго часу церпяць і што толькі не прыкладваюць да хворага сустава! Прыступ запалення пры падагры нарастае бурна, цягам некалькіх гадзін. Самае першае і простае, што можна аблегчыць стан, — халадовае ўздзеянне. Дастаткова патрымаць нагу з запаленнем у халоднай вадзе.

Наогул у працэсе метаболізму ў нашым арганізме ўтвараецца і выводзіцца мачавая кіслата і яе солі, а падагра — гэта парушэнне працэсу ўтварэння або вывадзення гэтых солей ў адпаведна, павышэнне ўзроўню мачавой кіслаты ў крыві (гіперурыкемія). Вядома шмат фактараў, якія спрыяюць узнікненню падагры і правакуюць прыступы запалення: пераяданне, траўма, алкаголь, страта крыві, апаэцыя... Падагра спрыяе таму, што пачынае пакутаваць нырка, у ёй утвараюцца камяні.

Без дыеты медыкаментознае лячэнне дае часовыя і недастатковыя вынікі, таму не толькі на час лячэння, але і для папярэджвання рэцывіваў рэкамендуецца спецыяльны рэжым харчавання — невялікімі порцыямі, без пераядання, асабліва на ноч.

Для хворых на падагру ўрачы-дыетологія працавалі спецыяльную дыету, якая выключае ўжыванне прадуктаў з вялікай колькасцю пурывінаў, солі і тлушчу. Але поўнасцю выдаляць соль з рацыёну не варта, таму што гэта прывядзе да іншых цяжкіх захворванняў арганізма.

Рэкамендуецца добры пітны рэжым — 1,5-2 л вадкіцкі ў суткі (пераважна шчолачнай). Аднак пацыентам з артрэўральнай гіпертэнзіяй, сардэчнай недастатковасцю, парушэннем функцыі нырака, адноймай прастаты гэты аб'ём трэба зменшыць (неабходна пракансультавацца з урачом).

На прыродзе

АСЕННЯЕ БАРБЕКЮ

Што ж, яшчэ ёсць крыху часу для пікнікоў на прыродзе. Правільна скарыстацца цёплым дзяскамі дапамогуць некалькі парад валеолага 2-й цэнтральнай раённай клінічнай паліклінікі г. Мінска Людмілы БАРТАШЭВІЧ.

Дарэчы, пікнік — гэта калі толькі халодныя закускі. А калі мы нешта смажым-запэкаем, то гэта ўжо барбекю. Так што калі вы смажыце шашлык ці запэкаеце на рашотцы рыбу, значыць, у вас не пікнік... Устанавіце, дзе і калі быць зладжаны першы пікнік, не магчыма, але вядома, што ў Старажытным Рыме падобнае мерапрыемства карысталася папулярнасцю.

Галоўнае — нічога не забыццка ўзяць з сабой.

- ✓ Плед або коўдур, і, вядома, не адну, калі едзе шмат людзей.
- ✓ Паболей аднаразавага посуду (талерак, відэльцаў, лыжак, кубкаў).
- ✓ Папярочны сурвэтка і ручнікі, мыла.
- ✓ Нож і дошку для апрацоўкі (хоць многае можна нарэзаць і дома загалды).
- ✓ Некалькі мяхоў для смецця.
- ✓ Вялікую бутэльку з вадой.

- ✓ Сродкі для абароны ад насакмых.
- ✓ Цёплыя кофты і парасоны.
- ✓ Галаўныя ўборы і сонцаахоўныя акуллары, калі ўсё ж такі ёсць сонца.
- ✓ Аптэчку (дзе павінны быць лейкопластыр, бінт, зялёнка або ёд, парацэтамол, анальгін, актываваны вугаль, супрацаалергічны сродка).
- Калі ў вас ёсць сумка-халадзільнік, гэта проста выдатна. Можна і прадукты захаваць свежымі, і нават марожанае прыхапіць.
- Калі з вамі едуць дзеці, варта ўзяць мячы, бадмінтон, цацкі.
- Калі ў вас барбекю, не забудзьцеся пра мангал і драўняны вугаль. На звычайным вогнішчы сёння ўжо гатаваць не цывілізавана.
- Можна прыхапіць і гамак — павесіць паміж дрэў. Ні з чым не параўнальнае задавальненне!
- Аднак самае важнае ў нашым мерапрыемстве — гэта ежа. Многія лічаць, што на свежым паветры можна што заўгодна з'есці. Аднак пспрабуйце ўсё ж такі прадумаць меню.
- ХАЛОДНЫЯ ЗАКУСКІ.** Асноўнай ежай пікнікоў лічацца бутэрброды, напрыклад з вяндлінай і сырам, з гурком ці памідоркай. Можна зрабіць і сырную намазку — цёрты

- сыр з часнаком, зялёнкам і маянэзам. А наогул, выбар інгрэдыентаў для бутэрброду не абмежаваны. Можна выкарыстоўваць што заўгодна: варыяны яйкі, рыбныя кансервы, тварог, нарэзанае мяса, паштэты, аліўкі, любы гародніну і нават фрукты.
- Выдатнай стравай для пікніка з'яўляюцца **сырныя палачкі**. Раскатайце 400 г слоенага цеста і змажце яго жаўтком. Палову цеста пакрыўце слоём цёртага сыру і накрыйце другой паловай. Пасля зноў раскатайце скалкай. Цяпер нарэжце цеста на палоскі шырынёй каля 2 см і выкладце пры тэмпературы 220 градусаў 10 хвілін.
- Гародніну трэба браць абавязкова, а вось фрукты, пачэнне, арэхі, сухафрукты, калі душа жахадае.
- Акрамя шашлык, можна прыгатаваць шмат іншых гарачых страў.
- Рыба.** Парэжце на кавалкі рыбае філе, змажце алеем, пасаліце, паперчыце, паліце лімонным сокам і пакладзіце на рашотку.
- Гародніна.** Нанізайце на шампур кавалкі самай рознай гародніны і кладзіце на рашотку.
- Баклажаны-гріль.** На рэжце скрыпкімаі таўшчынёй 0,5 см, пасаліце, змажце аліўка-

Трэба жыць!

Людзі, якія ідуць на суіцыд, знаходзяцца ў стане вялікага стрэсу і моцна пакутуюць, але, што з гэтым рабіць, на вялікі жаль, не ведаюць. Жывуць яны не на бязлюдным востраве, а сярод нас, і даволі часта суіцыд, тым больш яго спробы, звязаны з жаданнем паўлываць на сваякоў, знаёмых, нават медработнікаў. Толькі чамусьці блізкае акружэнне аказваецца не здольным пазбавіць цяжкіх перажыванняў і прадухіліць катастрофу.

Гэта ўсё міфы

- Самагубства ўчыняюць пісічна ненармальныя людзі.
- Насамрэч, абсалютная большасць самазбойцаў — здаровыя людзі.
- Самагубства немагчыма папярэджваць.
- Любы крызіс у нашым жыцці — з'ява часовая. Калі ў гэты момант чалавеку забяспечыць цэпльнасць і падтрымку, ён адмовіцца ад сваіх намераў. Разам з тым, чалавеку неабходна сур'ёзная прафесійная дапамога, бо ў выпадку незавершанай спробы захаваецца вельмі высокая рызыка яе паўтору.
- Існуе тып людзей, схільных да самагубства.
- Усё залежыць толькі ад сітуацыі і таго, якім чынам чалавек яе ацэньвае.
- Самагубства ўчыняюць пісічна ненармальныя людзі.
- Насамрэч, абсалютная большасць самазбойцаў — здаровыя людзі.
- Самагубства немагчыма папярэджваць.
- Любы крызіс у нашым жыцці — з'ява часовая. Калі ў гэты момант чалавеку забяспечыць цэпльнасць і падтрымку, ён адмовіцца ад сваіх намераў. Разам з тым, чалавеку неабходна сур'ёзная прафесійная дапамога, бо ў выпадку незавершанай спробы захаваецца вельмі высокая рызыка яе паўтору.
- Існуе тып людзей, схільных да самагубства.
- Усё залежыць толькі ад сітуацыі і таго, якім чынам чалавек яе ацэньвае.

УСЁ ПРЫХОДЗІЦЬ І СЫХОДЗІЦЬ

■ Самазбойцы не папярэджваюць аб сваім намеры. У рэдкіх выпадках такая спроба ўчыняецца ў стане афекту. Звычайна чалавек папярэджае навакольных.

■ Алкаголь можа зняць напружаныя думкі пра смерць. Наадварот, ужыванне алкаголю павышае трывогу, абвастрае канфлікты і гэтым спрыяе самагубству.

■ Паводле слоў урача-неўролага 13-й гарадской паліклінікі г. Мінска Інэсы КАУБАСЫ, нават самае моцнае жаданне памерці вельмі супярэчлівае — частка асобы жадае жыць, а другая адмаўляецца ад гэтага. Такія пакуцы могуць узнікнуць, пасля знікнення, але амаль заўсёды праходзяць. Важна сачыць за сабой і сваімі блізкімі — трэба лячыць дэпрэ-

Па рэкамендацыі Міжнароднай асацыяцыі па папярэджванні самагубстваў у многіх краінах, у тым ліку нашай, створаны службы папярэджвання самазбойстваў. Усе яны працуюць па прынцыпе ананімнасці.

«ТЭЛЕФОНЫ ДАВЕРУ» ў Мінску: для дзяцей і падлеткаў — 8 017 246 03 03, кругласутачна — 8 017 215 00 00, для дарослых — 8 017 290 44 44.

што няма сэнсу захраснуць на адным полюсе эмоцый. У ідэале трэба пераканаць чалавека звярнуцца да спецыялістаў. Нічога страшнага няма і ў шпіталізацыі ў псіхіятрычную бальніцу. Гэта можа прынесці істотную палягчэнне хвораму.

«Дзеці-суіцыдэнты часцей падабляюць бацькоўскай увагі і клопату, у большасці з іх бацькі разведзены або пражываюць асобна, яны знаходзяцца ў інтэрнатах або прыёмных сем'ях, — кажа Іна Мікалаеўна. — Самаўспрыяццям падчас душэўнай дэпрэсіі скажаецца настолькі рэзка, што ўсё бачыцца са знакам «мінус». Насамрэч, кожны з нас — выдатны, з глыбокімі, моцнымі пакуццямі і волляй, але нехта пакуль гэта не ўсвядоміў»

Дзіцячы кабінет

АДКУЛЬ НЯПРАВІЛЬНЫ ПРЫКУС?

Да 40 працэнтаў насельніцтва маюць няправільны прыкус. У размова не толькі аб парушэнні формы твару. У дзяцей з зубасквічымі анамаліямі (так гэта правільна называецца) часцей парушаецца постаць, яны больш схільны да захворванняў органаў дыхання, стрававання, да таго ж часта саромеюцца і гуляюцца, што прыводзіць да псіхічных расстройстваў. А ўсё ад таго, што бацькі своечасова не паказалі дзіця ўрачу-артадонту.

— Развіццё зубасквічных анамалій адуомулена шэрагам прычын, — тлумачыць загадчык артадэнтчнага аддзялення 3-й гарадской дзіцячай клінічнай паліклінікі г. Мінска Гар ЮРЭВІЧ. — У першую чаргу можа мець месца спадчыны фактар — наяўнасць расколін, звышкамплектных зубоў... На развіццё зубоў і сківіц у плода ўплывае стан здароўя будучай маці — таксікоз, парушэнне водна-салавога і вітаміннага абмену, траўмы ў час цяжарнасці і роду... Адмоўным чынам могуць адбіцца некаторыя захворванні (дысплецыя, дызэнтэрыя, рахіт, остэамаліт). Пры выдаленні часовых зубоў неабходна пратэжаваць дэфекты, а карыес — лячыць, бо яго ўскладненні прыводзяць да ранняй страты часовых зубоў, скарачэння зубных радоў, адсутнасці месца для пастаянных зубоў. Праблема можа хавацца і ў анамаліі мяккіх тканак ротавай поласці... Есць і іншыя прычыны. Так, дыханне ротам у выніку парушэння дыхання насадова спрыяе дэфармацыі, затрымаці росту ніжняй сківіцы, цеснаму размішчэнню зубоў. У такім выпадку патрабуецца кансультацыя оталарынаголага, паколькі дыханне ротам можа быць звязана з павялічанымі адэноідамі, міндалінамі або скрыўленнем насавога перагародкі. Калі відавочны прычын для парушэння насавога дыхання ня-

ма, трэба паклапаціцца аб тым, каб дзіця спала з закрытым ротам (гэтаму павінна спрыяць становішча галавы; асцярожна паднімайце ніжнюю сківіцу для закрывання рота). Калі ў дзіцяці, якое дыхае ротам, вузкія ноздры, шырокае пераноссе, дваіны контур падбародка, неабходна нармалізаваць функцыю дыхання з дапамогай міягіннастыкі, курс якой прызначаецца ўрачартадонт.

Яшчэ адзін цікавы момант — недахоп у рацыёне цвёрдай ежы, слабае жаванне. Гэта паўрашае развіццё сківіц, правакуе дэфіцыт месца для пастаянных зубоў. А пару-

шаюць жаванне ў першую чаргу няправільныя паводзіны бацькоў. Напрыклад, падчас штучнага выкармлівання. Бутэлячка не павінна націскаць на ніжнюю сківіцу. Нельга чакаваць, а рэгулярнае наведванне ўрача-стаматолога, а яшчэ курэнне і некаторыя захворванні, значэнне мае ўзрост, лішч фтору ў вадзе, прымяненне тэтрацыкліну падчас прарэзвання зубоў.

Правільная гігіена ротавай поласці папярэджае з'яўленне зубнога налёту і зубнога каменя, ашчаднае стаўленне абаране зубы ад сколаў і трэшчын, а рэгулярнае наведванне ўрача-стаматолога — гэта магчымаць выправіць дапушчаныя памылкі.

Урач-стаматолог-тэрапеўт 9-й стаматалагічнай паліклінікі г. Мінска Ягор МАРТЫНОВІЧ знаёміць з сучаснымі сродкамі вырашэння некаторых праблем.

АДБЕЛЬВАННЕ. Робіцца з дапамогай прафесійнага саставу, які пад уздзеяннем спецыяльнай лямпы робіць эмаль больш светлай, знімае налёты. Для глыбокага адбелвання (на вялікую колькасць тонаў) працэдуру трэба паўтарыць некалькі разоў. Стаматолог можа параіць комплексы прэпаратнаў для дэблага і начнога адбелвання, а таксама спецыяльныя зубныя пасты. Самым бяспечным варыянтам будзе выкананне гэтай працэдуры ў стаматалагічнай клініцы.

Каб эфект адбелвання не знік зусім хутка, давядзецца памятаць пра ежу, здольную фарбаваць эмаль, кінгаць курцы, рэгулярна чысціць зубы.

ВІНІРЫ. Гэта тонкія, але трывалыя керамічныя пласцінкі, якія ідэальна аднаўляюць знешні выгляд прарэдных зубоў. Вініры пазбаўляюць такіх дробных недахопаў, як няправільная форма або размяшчэнне зуба ў лунцы, скол, вялікія прамежкі паміж зубамі.

Перад устаўкой праводзіцца саннацыя ротавай поласці для здаравялення зубоў і дзіясну. Вырабляюцца вініры лабараторным шляхам з улікам індывідуальных асаблівасцей зубоў. Спецыяльны догляд не патрабуецца.

АРТАДАНТЫЧНАЯ КАНСТРУКЦЫЯ. Прымяняецца пры сур'ёзных парушэннях і дэфектах — няправільным размішчэнні адразу некалькіх зубоў у адным радзе, няправільным прыкусе. На лячэнне з дапамогай такой канструкцыі давядзецца патраціць нямяла часу, але яно таго вартае. Устаноўка брэкетаў хоць і эфектыўна выпраўляе прыкус, але яны маюць важкі мінус — непрывабы знешні выгляд. Максімальна адпавядае натуральнаму колеру зубоў канструкцыя з сапфіравых брэкетаў. Штучныя сапфіры — камяні, якія аступаюць па трываласці толькі алмазам і могуць мець колер, набліжаны да колеру зубоў канкрэтнага пацыента.

ІМПЛАНТАЦЫЯ. Імплантат ужываецца непасрэдна ў сківіцу і з цягам часу абсалютна не успрымаецца як іншароднае цела. Якасныя імплантаты пры патрэбным доглядзе — рэгулярнай чысціцы зубоў — могуць служыць дзясяці гадоў. Звычайна працэдура імплантацыі аднаго зуба займае каля месяца. Выконваецца і экспрэс-імплантацыя, якая доўжыцца максімум тыдзень і робіцца па іншай тэхналогіі

Да стаматолога

БРЭКЕТЫ-НЕВІДЗІМКІ

Колер зубоў звычайна супадае з колерам нашага вочнага балку, аднак існуе шмат прычын, з якіх ён пачынае цягнецца. Тут і рэгулярнае ўжыванне кавы, чорнага чаю, шакалада, чарніц, напой з фарбавальнікамі, а яшчэ курэнне і некаторыя захворванні, значэнне мае ўзрост, лішч фтору ў вадзе, прымяненне тэтрацыкліну падчас прарэзвання зубоў.

Правільная гігіена ротавай поласці папярэджае з'яўленне зубнога налёту і зубнога каменя, ашчаднае стаўленне абаране зубы ад сколаў і трэшчын, а рэгулярнае наведванне ўрача-стаматолога — гэта магчымаць выправіць дапушчаныя памылкі.

Урач-стаматолог-тэрапеўт 9-й стаматалагічнай паліклінікі г. Мінска Ягор МАРТЫНОВІЧ знаёміць з сучаснымі сродкамі вырашэння некаторых праблем.

АДБЕЛЬВАННЕ. Робіцца з дапамогай прафесійнага саставу, які пад уздзеяннем спецыяльнай лямпы робіць эмаль больш светлай, знімае налёты. Для глыбокага адбелвання (на вялікую колькасць тонаў) працэдуру трэба паўтарыць некалькі разоў. Стаматолог можа параіць комплексы прэпаратнаў для дэблага і начнога адбелвання, а таксама спецыяльныя зубныя пасты. Самым бяспечным варыянтам будзе выкананне гэтай працэдуры ў стаматалагічнай клініцы.

Каб эфект адбелвання не знік зусім хутка, давядзецца памятаць пра ежу, здольную фарбаваць эмаль, кінгаць курцы, рэгулярна чысціць зубы.

ВІНІРЫ. Гэта тонкія, але трывалыя керамічныя пласцінкі, якія ідэальна аднаўляюць знешні выгляд прарэдных зубоў. Вініры пазбаўляюць такіх дробных недахопаў, як няправільная форма або размяшчэнне зуба ў лунцы, скол, вялікія прамежкі паміж зубамі.

Перад устаўкой праводзіцца саннацыя ротавай поласці для здаравялення зубоў і дзіясну. Вырабляюцца вініры лабараторным шляхам з улікам індывідуальных асаблівасцей зубоў. Спецыяльны догляд не патрабуецца.

АРТАДАНТЫЧНАЯ КАНСТРУКЦЫЯ. Прымяняецца пры сур'ёзных парушэннях і дэфектах — няправільным размішчэнні адразу некалькіх зубоў у адным радзе, няправільным прыкусе. На лячэнне з дапамогай такой канструкцыі давядзецца патраціць нямяла часу, але яно таго вартае. Устаноўка брэкетаў хоць і эфектыўна выпраўляе прыкус, але яны маюць важкі мінус — непрывабы знешні выгляд. Максімальна адпавядае натуральнаму колеру зубоў канструкцыя з сапфіравых брэкетаў. Штучныя сапфіры — камяні, якія аступаюць па трываласці толькі алмазам і могуць мець колер, набліжаны да колеру зубоў канкрэтнага пацыента.

ІМПЛАНТАЦЫЯ. Імплантат ужываецца непасрэдна ў сківіцу і з цягам часу абсалютна не успрымаецца як іншароднае цела. Якасныя імплантаты пры патрэбным доглядзе — рэгулярнай чысціцы зубоў — могуць служыць дзясяці гадоў. Звычайна працэдура імплантацыі аднаго зуба займае каля месяца. Выконваецца і экспрэс-імплантацыя, якая доўжыцца максімум тыдзень і робіцца па іншай тэхналогіі

вым алеем, пакладзіце на рашотку. Да гатовых баклажанаў можна падаць соус са смятаны з соллю і працінутым часнаком. Тое ж самае можна зрабіць і з кабачкамі.

Свіныя рэзбы з чырвоным перцам. Рэзбы падзяліце на парцыённыя кавалкі. Сухі тоўчаны чырвоны перац (папрыка) змяшайце з соллю і сухім часнаком і натрыце мяса гэтай сумессю. Гатуйце на рашотцы, пастаянна варочаючы.

НАПОІ. Вады трэба ўзяць паболей. Акрамя таго, можна прыхапіць ваду мінеральную, сокі. Можна прыгатаваць хатні ліманад: сок трох лімонаў развядзіце ў трох літрах вады, дабавіце туды крыху цукру і некалькі размятых галінак мяты.

Матэрыялы паласы падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.

«КАЛІ РЭЧ ЦІ ПАЧУЦЦЁ НЕ НАЗВАНЫ — ЯНЫ НЕ ІСНУЮЦЬ»

Лілія АНАНІЧ

Георгій ПРАХІН

Святлана АНАНЬЕВА

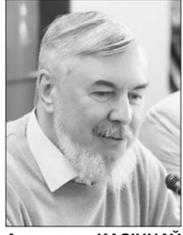
Слабадан ВУКАНАВІЧ

Сяргей ГЛЮБЮК

Валерый КАЗАКОЎ

Аляксандр КАЗІНЦАЎ

Юрый КАЗЛОЎ

Сяргей КАНДЗОВІЧ

Людміла КЕБІЧ

Яронімас ЛАЎЦЮС

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Калі я пісаў пра дэпрэсію, стаў выкарыстоўваць тэрмін «хоматэрапія», то бок лясчэнне чалавека чалавекам, — гаворыць дзіцячы пісьменнік, дырэктар выдавецтва «Тры зорчкі» з Вільноса Яронімас ЛАЎЦЮС. — Аказалася, такога слова не існуе ў даведніках, вы можаце знайсці тэрпію пчоламі, дэльфінамі, а чалавекам — не. Хай яно і не названа, але на гэтым лясчэнне здольны пісьменнік. Вядома, кніга страчвае папулярнасць, але існуе такая логіка: калі людзі капаюць у пошуках золата, якое заведана на гэтым месцы не знаходзіць, яны ўсё роўна працуюць на карысць... бо ўдасканальваюць тэхніку капання! Мы павінны штурхваць людзей да кнігі — і каб будзе. Неак аднаму дырэктару я сказаў, што прадпрыемства без кнігі — гэта як храм без крыжа. Бо дырэктар можа і не быць, а кніга застаецца. А мы патанулі ў сечыве: у адной бібліятэцы я ўбачыў надпіс «Інтэрнэт бясплатны», а побач — «Прыбіральня платная». Інтэрнэт таннейшы за туалет, а мы ў ім жывём...

— Інтэрнэт-карыстальніку ў Беларусі больш за 8 мільёнаў, пастаянны — больш за 70% насельніцтва, — паведамляе міністр інфармацыі Беларусі Лілія АНАНІЧ. — Слова сёння не толькі глыбокае, але і хуткае, у моладзі сфарміравалася «клікавае» мысленне. У гэтых умовах трэба мець шлях, каб перадаваць падрастаючаму пакаленню таленавітае слова пісьменніка, вучонага, грамадскага дзеяча. Гэта задача і пісьменніцкай супольнасці, і дзяржавы. Прынамсі, дзяржаўная палітыка Беларусі на гэта накіраваная.

Місіяй «Круглага стала» «Сугучча» міністр інфармацыі назвала развіццё сяброўскіх адносін паміж народамі. Літаратура сапраўды гэтакім спрыяе, глядзячы на агульныя праекты, што сталі вынікам праекта «Сугучча» за мінулыя гады. Перш за ўсё варта назваць серыю кніг «Сугучча сэрцаў» выдавецкага дома «Звязда» (іх вы можаце знайсці па адрасе sozvivchye.zviazda.by), у якой публікуюцца аўтары СНД. Беларускія пісьменнікі і паэты таксама з кожным годам становяцца ўсё больш вядомымі за мяжой. Так, напрыклад, расійскі часопіс «Наш савременник», які мае самы вялікі тыраж сярод тоўстых літаратурных часопісаў Расіі, з сярэдзіны 2000-ых кожны год выпускае беларускі нумар.

Менавіта тоўстыя літаратурныя часопісы былі лабараторыяй грамадскай думкі, палігонам ідэй, дзе сутыкаліся розныя тэндэнцыі.

— Сёння дружна «ратуюць» тоўстыя літаратурныя часопісы, — разважае намеснік галоўнага рэдактара часопіса «Наш савременник» Аляксандр КАЗІНЦАЎ, — і трэба сказаць, яны сапраўды страчваюць чытача. Але і кнігі таксама: ужо трэці год запар агульны наклад кніг у Расіі зніжаецца на 4-5%. Увогуле культура страчвае сваю аўдыторыю, таму ратаваць трэба не часопісы, а культуру. Гэта задача не для асобных добраахвотнікаў, а, безумоўна, для дзяржавы. Калі ёй патрэбна развіццё насельніцтва, яна падтрымае і часопісы, і літаратуру, і культуру. Я з добрай заідэяцыяй і нават захалпеннем гляджу на тыражы беларускіх літаратурных часопісаў, падтрымка дзяржавы тут відавочная. Расіі варта было б павучыцца гэтай мудрай палітыцы.

Можна задацца пытаннем: а навошта патрэбны літаратурныя часопісы? Акрамя таго, што яны друкуюць творы мастацтва, для многіх аўтараў і жанраў яны з'яўляюцца амаль адзіным шляхам да чытача. Заўважце, расказы, вершы, публіцыстыка, крытыка нярэдка адхіляюцца выдавецтвамі, таму са знікненнем часопісаў могуць знікнуць цэлыя жанры літаратуры.

Акрамя гэтага, часопіс — заўсёды прапагандыст. На працягу многіх стагоддзяў, як і ў часы Пушкіна, Некрасава, Каткова, ён фарміруе напрамку культурына і грамадскага жыцця. Невыпадкова наша выданне «прапаганда» літаратуры самага блізкага нам народа — беларускага. Ужо адзінаццаць гадоў мы выдаём нумары часопіса, прысвечаныя беларускай літаратуры, і напаянем іх творамі пэраў, празаікаў, крытыкаў, гісторыкаў Беларусі. На гэты момант у часопісе прадстаўлена больш за сто беларускіх пісьменнікаў; у апошнім нумары, напрыклад, былі апублікаваныя творы Алеся Бадака, Сяргея Трахімкіна, Міхася Паджакова, Тамары Красновай-Гусачанкі, Геннадзя Пашкова, Андрэя Скарынікіна і іншых. Сялёта мы не абмежаваліся асобным нумарам, а фактычна кожны месяц публікавалі творы беларускіх пісьменнікаў. Так выйшла, напрыклад, ваенная аповесць Уладзіміра Саламаха «Шануй

веру сваю». Мы выкарыстоўваем наш тыраж, каб большай колькасці чытачоў сталі вядомы творы беларускіх пісьменнікаў.

Не толькі «Наш савременник» сярод расійскіх выданняў публікуе беларускую літаратуру. Галоўны рэдактар часопіса «Роман-газета», празаік Юрый КАЗЛОЎ не першы раз удзельнічае ў «Сугуччы» і адзначае, што яго выданне зацікаўлена ў тым, каб друкаваць нашых пісьменнікаў.

Існуе такая логіка: калі людзі капаюць у пошуках золата, якое заведана на гэтым месцы не знаходзіць, яны ўсё роўна працуюць на карысць... бо ўдасканальваюць тэхніку капання!

— За ўсё існаванне СССР і сучаснай Расіі не было такога добрага пісьменніка, які б у нас не публікаваўся. У гэтым годзе мы ўзялі аповесць беларуса Сяргея Трахімкіна, якая, дарчы, атрымала высокую чытацкую ацэнку. Мы хочам, каб людзі памяталі, што ёсць пачутыя і непачутыя пісьменнікі. Апошнія часам могуць атрымаць нечакана актуальнае новае прычтанне. У гэтым месцы мы апублікавалі раман Усевалода Кочава «Чаго ж ты хочаш?». У свой час ён не быў надрукаваны ў СССР, затое па распаўсюджанні Пятра Машэрава невялікі наклад выйшаў на тэрыторыі Беларусі.

Згодны, сёння сапраўды з'явілася шмат выратавальнікаў тоўстых літаратурных часопісаў, ёсць нейкая крыніца Бога. Я спецыяльна паглядзеў: тут не закрываў ніводны літаратурны часопіс. У Расіі ж Федэральнае агенцтва па друку падпарадкоўваецца не міністэрству культуры, а міністэрству сувязі. Не толькі «Москву» выганяюць са свайго дома, але і Саюз пісьменнікаў Расіі. А колькі адстойваў сваю ўласнасць «Наш савременник»... Мы не павінны працягваць выступаць ва ўнісон заправілам культурнага працэсу ў Расіі; калі сабраць усе дзяржаўныя даручэнні па літаратуры і выдавецкай справе, атрымаецца двухтомнік, а толку з гэтага?

Але дабратворнай мне здаецца традыцыя правядзення Дня пісьменства ў невялікіх беларускіх гарадах. Гэта дапамагае аб'яднаць пісьменнікаў і чытачоў праз жывую камунікацыю, якой літаратура і жыве. Мы ў Расіі гэтага, на жаль, пазбавлены: паміж чытачом і пісьменнікам больш няма жывой сувязі. Менавіта тоўстыя літаратурныя часопісы былі лабараторыяй грамадскай думкі, палігонам ідэй, дзе сутыкаліся розныя тэндэнцыі. Палітычная сістэма СССР не прадулгджвала разнадунасці, але гэтая разнадунасць квітнела ў літаратурных часопісах. Мы памятаем палеміку выдання «Новый мир», які адстойваў ліберальныя ідэі, часопіса «Молодая гвардыя», што абаряўся на нацыянальныя традыцыі.

— Мерапрыемствы кішталь Дня пісьменства здольны яшчэ і падтрымліваць мову, а гэта нашы першаасновы, тое, чым мы жывёмся, — каментуе расійскі пісьменнік і дырэктар выдавецтва «Художественная литература» Георгій ПРАХІН. — Выдатна, калі сябры размаўляюць на адной мове, але ў апошніх падзеях відаць, як страшна, калі на адной мове размаўляюць ворагі. Баюся, калі адносіны паміж славянскімі народамі будуць развівацца па той жа парадку, якая існуе сёння, праз пяць гадоў мой унук — на гэты раз я ўзяў яго з сабой — не будзе ведаць, што такое Беларусь. Мы едзем і бачым такую прыгажосць! (Праўда, у вас такія добрыя дарогі, што большую частку шляху мой хлопчык праспаў.)

Па адной тэорыі — вельмі складанай, я сам дрэнна яе разумею — наш свет існуе толькі таму, што ёсць свецкі. Ёсць назіральнік — ёсць свет, калі рэч ці пачуццё не названы — яны не існуюць. Калі з мовы прападаюць нейкія паняцці — аб'ядняюцца чалавечыя пачуцці (магчыма, па гэтай прычыне мы і розум страчваем). Агрубленне мовы прыводзіць да агрублення характару і так далей. Мы кажам, што моладзь пайшла ў інтэрнэт, але яна пайшла яшчэ і ад спёртасці нашых пафасных слоў. У мове адбываецца «імпартазамышчэнне», не кажучы ўжо пра больш матэрыяльныя рэчы. Напрыклад, пра тое, што ў 1990-я гады расійскія фабрыкі паперы былі прададзены заходнім інвестарам. Уласную паперу ў выніку мы набываем праз заходнія грошы і кніга становіцца недаступнай не проста для чытача, але і для выдаўца. А змяшчэнне наклады — гэта не страшна: у Пушкіна

было 5 тысяч чытачоў, а ведала яго ўся Расія.

— Тое, што мы прадалі фабрыкі паперы, — паўбядзі. Горш, што палова людзей прадала душу, — працягвае размову пісьменнік, паэт, намеснік старшыні Федэральнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі «Беларусы Расіі» Валерый КАЗАКОЎ. — Наколькі моцныя бездухоўнасць і цыннізм, мы можам убачыць вакол сябе. Мы жывём у Саюзнай дзяржаве і назіраем неадпаведнасць унутранага духу народаў велічых нацыяў. Час выратаваць культуру ці тое, што ад яе засталася. Мы павінны змагацца не толькі за кнігу, але і за інтэрнэт: чым больш будзем удзельнічаць на яго, тым лепш. Давайце нешта рабіць супольна, бо калі мы, літаратары, не аб'яднаемся і не абвясцім адзінства народаў, праз пятнаццаць гадоў нас ніхто не аб'яднае.

А ў Беларусі, што знаходзіцца не толькі ў цэнтры Еўропы, але і ў цэнтры славянскага свету, ёсць нейкая крыніца Бога. Я спецыяльна паглядзеў: тут не закрываў ніводны літаратурны часопіс. У Расіі ж Федэральнае агенцтва па друку падпарадкоўваецца не міністэрству культуры, а міністэрству сувязі. Не толькі «Москву» выганяюць са свайго дома, але і Саюз пісьменнікаў Расіі. А колькі адстойваў сваю ўласнасць «Наш савременник»... Мы не павінны працягваць выступаць ва ўнісон заправілам культурнага працэсу ў Расіі; калі сабраць усе дзяржаўныя даручэнні па літаратуры і выдавецкай справе, атрымаецца двухтомнік, а толку з гэтага?

Калі з мовы прападаюць нейкія паняцці — аб'ядняюцца чалавечыя пачуцці (магчыма, таму мы і розум страчваем).

— Сапраўды, вопыт Беларусі па згуртаванні людзей розных народаў і сфер мы павінны пераймаць і прапанаваць у сваіх краінах, — выступае галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута літаратуры і мастацтва імя Аўзэва міністэрства навукі і адукацыі Рэспублікі Казахстан, кандыдат філалагічных навук, дацэнт Святлана АНАНЬЕВА. — Галоўны рэдактар часопіса «Літаратурный Кыргызстан» Аляксандр Івановы ўвай уражаны, калі паўнаў пра сайт праекта «Сугучча» і ўбачыў маю прэзентацыю, таму, здаецца, я знайшла для вас новы аўтар. У часопісе Казахстана «Простор» выходзіць асобныя рубрыкі, што тычацца беларускай літаратуры, і ў наступным годзе ёй будзе прысвечаны асобны нумар.

Нядаўна ў Казахстане быў адкрыты помнік бязькому міністру асветы і міністру замежных спраў Казахскай ССР Адзію Шарыпаву. У 18 гадоў на Гомельшчыне ён быў камісарам партызанскага атрада. Яго любоў да беларускай зямлі відаць у аўтабіяграфічных аповесцях «Дачка партызана» і «Гісторыя аднаго кашушкі». Сапраўды, некалі яго, парананага, накрыла кажухом беларускага дзяўчыны і такім чынам выратавала яму жыццё. Нашы народы, краіны звязаны адзін з адным агульнай гісторыяй, агульным мінулым і гэтымі асобнымі сувязямі нашых таленавітых людзей.

— Яшчэ Аляксандр Пушкін казаў, што адносіны паміж славянамі ад дружбы і братанія могуць даходзіць да мякка кажучы, спрэчак, — выказвае свой погляд аўтар праекта і ўкладальнік серыі «Із века в век», паэт, перакладчык, член Саюза пісьменнікаў Расіі, Македоніі, Сербіі і Чарнагорыі Сяргей ГЛЮБЮК. — XX стагоддзе для славян атрымалася складаным: у асноўным на нашых землях праходзіла Першая сусветная вайна, рэвалюцыя і паскарная пабудова сацыялізму; таксама

тут сканцэнтравалася і Другая сусветная вайна; нашэце мы перажываем паскарную пабудову капіталізму і сённяшняю грамадзянскаю вайну ва Украіне.

Насамрэч мы адзін аднаго ведаем не вельмі добра, а між тым лепш за ўсё адкрывае сэрцы і збліжае народы сапраўдная праца. Дваццаць гадоў таму я зрабіў спробу аб'яднаць яе ў славянскіх анталогіях, абавязкова ў арыгінальным выкананні, таму што праблема знікнення моў пад уплывам татальнай «глаб-англа-лізацыі» таксама надзённая. Дзю падтрымала расійскае міністэрства культуры, і так год за годам выйшла дзясцятка анталогія беларускай паэзіі выйшла адной з першых, для 90 працэнтаў твораў мы зрабілі новыя пераклады. Я выступаў у шматлікіх універсітэтах свету, дзе раскаваў пра гэты праект, і даходзіла да таго, што мне пасярод ночы (бо розніца ў часе) тэлефанавалі, напрыклад, з Квебека і прасілі том беларускай літаратуры.

Пісьменнік з Чарнагорыі Слабадан ВУКАНАВІЧ у сваю чаргу распавёў пра анталогію беларускай паэзіі, якая выйшла ў Чарнагорыі ў 1993 годзе:

— З яе з'яўленнем я ўпершыню пазнаёміўся з творчасцю беларускіх літаратараў. У часы існавання СССР у асноўным была вядома руская літаратура, таксама, які сярэд літаратурнага народаў Югаславіі — сербскай. Чарнагорская кніга прадставіла пазію другой паловы XX стагоддзя. Яе складальнік зрабіў, па сутнасці, гістарычны крок для прызнання беларускай літаратуры ў нашу прастору. Прадмова і пасляслоўе каштоўныя для агульнага ўяўлення пра паэты, якіх мы часта памылкова запічалі да рускай ці польскай культуры. Гэта лёс маленькіх народаў: Чарнагорыя была ў падобнай сітуацыі. Добрая адносіны паміж нашымі краінамі — гэта ў першую чаргу заслуга дзён беларускага пісьменства. Свой унёсак у гэта зрабілі Іван Чарота, Лілія Ананіч, Алесь Бадак, Мікола Мятліцкі, Алесь Карлюкевіч, актыўную падтрымку аказваюць газета «Літаратура і мастацтва», часопісы «Маладоць», «Польмя», «Нёман» і іншыя. З канца 1990-х гадоў беларуска паэзія прысутнічае і ў часопісах Чарнагорыі. Праз інтэрнэт можна даведацца пра гісторыю, дэмаграфію, палітыку, насельніцтва, спорт краіны і так далей. Але пра душу народа, яго надзею, асцярогу, шчасце, жаданні можна даведацца з паэзіі. Калі яна з'яўляецца сэрцам народа, у Чарнагорыі дакладна ёсць магчымасць паслухаць, як стукае сэрца беларуса.

У Беларусі, што знаходзіцца не толькі ў цэнтры Еўропы, але і ў цэнтры славянскага свету, ёсць нейкая крыніца Бога.

Старшыня Гродзенскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі Людміла КЕБІЧ у сваю чаргу раскавала пра дзейнасць беларускіх літаратараў:

— Апошнім часам шмат мерапрыемстваў Саюза пісьменнікаў звязана з 70-годдзем Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. Усе нашы краіны рыхтаваліся да гэтага свята. Мы разумеам, што пра вайну трэба гаварыць, і вырашылі адрадыць жанр грамадзянскай паэзіі — пра Радзіму, вайну, Перамогу. Перад святам 9 Мая ў гродзенскім Цэнтры культуры зладзілі вечар, прысвечаны грамадзянскай паэзіі. Шмат мерапрыемстваў мы праводзім на чатырох мовах — рускай, беларускай, літоўскай і польскай, бо Гродзеншчына — шматнацыянальная, шматканфесійны рэгіён. Мы арганізуем вечары духоўнай музыкі і паэзіі, адкрылі літаратурную кавярню, куды запрашаем шмат пісьменнікаў і аматараў літаратуры.

На «Круглым stole» традыцыйна агучваюцца ідэі будучых сумесных праектаў. Георгій Прахін першым нагадаў, што наступная сустрэча будзе дзясцятый, юбілейнай. «Я думаю, трэба стварыць Шчучынскі ці Беларускі альманах — зборнік твораў людзей, што збіраюцца на гэтых сустрэчах. Гэта будзе не толькі памяццо, але і чытаннем — сапраўднай літаратурай».

Лілія Ананіч падтрымала ідэю: «Словы, думкі патрэбны сёння і будучы патрэбны заўтра, яны павінны прыйсці ў бібліятэкі, якія, нягледзячы на складанасці, у нас адкрываюцца».

Святлана Ананьева далучылася да ідэі стварэння альманаха, «які збярэ самыя яркавыя, самыя важныя ідэі ўдзельнікаў круглага стала «Сугучча».

Валерый Казакое ўвогуле прапанаваў у Мінску ці любым іншым беларускім гарадзе сабраць пісьменнікаў усё славянскіх культур. «Акрамя Беларусі, іх ніхто не збярэ», — канстатаваў пісьменнік.

«Падчас наступнай, юбілейнай, сустрэчы, думаю, нам будзе што паказаць, — каментуе старшыня Федэральнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі «Беларусы Расіі» Сяргей КАНДЗОВІЧ. — Савет нацыянальна-культурных аўтаномій Беларусі, які важны элемент грамадзянскага, скажа сваё важнае слова і зробіць усё, каб наша Радзіма ганарылася намі таксама, як мы ёй ганарымся. Мы праводзім працу ў кірунку ваенна-патрыятычнага выхавання, святочныя мерапрыемствы, звязаныя са святкаваннем 70-годдзя Вялікай Перамогі, — усё гэта дае магчымасць абмяняцца ідэямі новых праектаў».

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ. katsyalovich@zviazda.by

Экслібрис «Звезды»

ПАЛАЦЫК ДЛЯ ШПАКОЎ

Надзея Парчук. Венерын чаравічак. Мінск: Выдавецкі дом «Звязда», 2015. 112 с.

Пісаць вершы для дзяцей — складана ці проста? Як навучыцца размаўляць на мове, зразумела-лай маленькім чытачам, а пры гэтым яшчэ і рыфмаваць радкі? Як знайсці таму і герояў, якія не надакучаць непаседлівым дзіткам ужо з першых строф? Ці трэба ў кожны з твораў, на кожную старонку кнігі ўводзіць «выхваўчы момант» — амуслыч вучыць?

А можа, лепш не задавацца гэтымі пытаннямі, а ўсімхінуцца, паглядзець у акно, дзе свеціць цёплае сонейка, да пачаць прыгладваць уласнае дзяцтва, успамінаць здарэнні, што адбыліся з вамі, сваякамі і знаёмымі? Думаецца, менавіта такі рабіла беларуская паэтка Надзея Парчук, калі працавала над сваёй новай кнігай, што мае светлую назву «Венерын чаравічак». Цёпла ўсмешка аўтаркі бацьчыца за кожным вершам, яе шчырыя клопатам пранізаныя кожны радок, а выдатныя ілюстрацыі Святланы Рыжыкавай дапамагаюць перанесціся ў свет дзяцтва. Разам з паэткай і яе героямі мы баімся злоснага пёўна, ходзім у лес у грыбы, радуемся надыходу вясны і чакаем прылету птушак. Мы рыхтуемся да дня нараджэння, выбіраем падарункі і гатуем торт, катаемся зімою з горкі і засынаем пад ласкавую калыханку матулі.

Структурна кніга складаная так, што яе распачынаюць вершы пра вясну і прылет птушак, затым у творах гукаць матывы чакання радаснага і вяселага лета. Але надыходзіць жніво, прырода паступова рыхтуецца да зімовага сну, а потым — час зімовых забаў. Фактычна культурна-выданыя станаўчыца менавіта «летняя» частка кнігі — столькі запамінальных падзей адбываецца з героямі ўлетку! Столькі выдатных прыгод яны перажываюць разам з бабуляй-дзядулямі, у гасяч і якіх бавяць час! Менавіта ў гэтую частку ўвайшла амаль вострасюжэтная вершаваная казка «Прыгоды дзедэ Васіля ў лесе» — яркі і адметны твор. Гэтая казка распаўвае гісторыю пра тое, як добразычлівы дзядуля выправіўся ў лес, але, апроч поўнага кошыка лісцак, рыжыкаў і груздоў, прынёс дадому мноства ўспамінаў пра сустрэчы з насельнікамі

лесе, а таксама ў шапцы — на радасць сваякам — жывога зайца. Дзед Васіль пабачыў у лесе вожыка, які адрозу ж перамог дзядулю, скруціўшыся ў калочы клубок; спаткаў вавёрку і нават падзяліўся з ёй грыбамі; выраставаў зайца ад сабакі, але самай вялікай нечаканасцю стала сустрэча з цэлай сям'ёй дзікоў. А воча тут можна заўважыць той самы «выхваўчы момант»: праз учыні дзедэ Васіля аўтарка міх радкоў падказвае, як трэба сябе паводзіць, сустрапаўся з рознымі звярамі. Так, вожыка лепш не чапаць, вавёрку — не палюхаць, а пабачыўшы дзікоў, трэба схавалі і не варушыцца, асабліва калі перад вамі дзічыха з парэсатымі.

Думаецца, кніга «Венерын чаравічак» Надзеі Парчук мае ўсе шанцы стаць любімым выданнем выхавальнікаў дзіцячых садкоў і настаўнікаў пачатковых класаў. Хоць у анатацыі яно адрасуецца навуццам малодшай школы, зборнік смела можна чытаць і з дашкалатамі, а вершаў і казак хоць на мноства святочных ранішнікаў. Тут ёсць вершы пра Новы год, дзень нараджэння, поры года, пра розныя жывёл, птушак і пра расліны. Напрыклад, вершаваная казка «Венерын чаравічак» дапамагае патлумачыць, чаму дзядулявец з заласціца ператвараецца ў бэль, а потым зсіма «лысе»; падкажа, які расказаць, што месяц можа плаваць па вадзе, а знічкі — ператварацца ў кветкі.

Успэўна, што і маленькія чытачы па-сяброўчу з героямі вершаў Надзеі Парчук: Алінка, якая збірае маліны ў кошык, Ромка, які святкуе дзень нараджэння, добрым казачнікам дзедэ Яраславам, які ведае так шмат гісторыі, што пра іх не напісана ў кніжках. Запомніцца малым і многія жывёллы, пра якіх ідзе гаворка ў кнізе; яны даведаюцца таксама, што птушкі адлятаюць у вырай, а вясною зноў вяртаюцца, для шпаккоў трэба майстраваць шпаккоўні — гэта для іх як палка. Адметна, што паэтка не маральна, яе распаўвае цікавыя гісторыі з цэпльней і усмешкай. Так, чытанне станаўчыца не спосабам навучання, а вясёлай забавай для дзіцяц, шляхам знаёмства з вялікім светам, у якім мы жывём.

Марына ВЕСЯЛУХА.

Фестывалі!

УСЕ СЦЯГІ — У ГОСЦІ ДА НАС

Тэатральны фестываль «Белая вежа» сёлета адзначае свой невялікі юбілей. Служкі Мельпамены збіраюцца ў Брэсце гэтай восенню ўжо дваццаць разоў. За два дзясцятгоддзі тэатры 55 краін свету бавявалі ў горадзе над Бугам. Мастацтва сцэны з усіх кантынентаў самых розных напрамкаў было прадстаўлена на «Вежы». Афіш сёлетняга фесту ў многім дзіць пераможцы мінулых гадоў.

Менавіта ўдзел мэтраў паўплываў на тое, што сёлета вырашылі адмовіцца ад інстытута журы. «Няёмка некалькі было б выбіраць найлепшых з самых лепшых», — сказаў дырэктар Брэсцкага акадэмічнага тэатра драмы, імянны дырэктар фестывалю Аляксандр КОЗАК. — Можна ўявіць, як бы потым напісалі журналісты: «Тры гады альбо пяць таму гэты калектыў заваяваў гранпры, а цяпер яго абшоў «N-скі» тэатр». Мы пачылі такі падыход непрыемна. І запарсілі толькі крытыкай. Тэатразнаўцы прыедуць з Расіі, Польшчы, Украіны, Эстоніі, Латвіі, Літвы. Таму традыцыйна абмеркаванні пасля спектакляў, тэатральныя дыскусіі абавязкова будуюць».

Паводле інфармацыі арганізатараў, на адкрыццё і закрыццё фесту білеты рэалізуюць у лічаны дні. Адкрые 20-ю «Белую вежу» Нацыянальны акадэмічны тэатр імя М. Горкага спектаклем «Viva Comedia!». А на закрыццё, 19 верасня, Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы пакажа нам «Паўлінку». Яе ніколі яшчэ не было ў тэатральнай афішы тутэйшага фестывалю. А вось «Раскіданае гняздо» наша публіка глядзела ў пастаноўцы Брэсцкага тэатра. На гэты раз яго вярзе Рэспубліканскі тэатр беларускай драматыі.

Гаспадар фестывалю — Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы — выступае на фэсце з

прым'ерай. «Дзяды» па паэме Адама Міцкевіча пастаўлены як абрадавая драма, якая стала вынікам сумеснай работы пастаноўчых груп з Польшчы і калектыў тэатра.

Найбольш чаканымі для глядача, несумненна, будуць пастаноўкі аўтарскага тэатра з Волагды па рамане Купрына «Кыся», а таксама спектакля «ФРО» Рыжскага рускага тэатра імя Чэхава. Дарчы, квіткі на гэты тэатр самыя дара

ДЗЕ ДАРОГА — ТАМ І ШЛЯХ

Амаль 50 кіламетраў новай кальцавой «апануцца» ў бетон да маразоў

Тут працуе высокапрадукцыйная ўстаноўка «Wirtgen».

Начальнік аддзела Аляксей ХУДЫ і інжынер Наталля АНТОНЕНКА.

Пра якасную і надзейную трасу кажуць: «Дарога як абрус — садзіся ды каціся». Каб шлях быў упарадкаваным ды надзейным, яго трэба несупынна даглядаць, што і робяць спецыялісты РУП «Мінскаўтадар-Цэнтр», якія нясуць вахту на 3231-м кіламетры рэспубліканскіх аўтадарог Мінскай вобласці.

Цяпер гэтае прадпрыемства без перабольшвання знаходзіцца на піку ўсіх дарожных спраў краіны, бо менавіта ў сталічнай вобласці вядуцца ўсе самыя важныя і значныя будоўлі трас. Інтэнсіўнасць руху і патрабаванні да іх утрымання тут значна вышэйшыя, чым у любым іншым месцы Беларусі.

Пра асноўныя дарожныя аб'екты, на якіх працуюць спецыялісты прадпрыемства, расказаў яго генеральны дырэктар Мікалай МАЦЮК:

— Працы ў нас, безумоўна, шмат. Мы нясе́м адказнасць і за рэканструкцыю, і за капітальны рамонт, і за будаўніцтва, і за ўтрыманне ў належным стане галоўных дарог вобласці. Выгляд гэтых аўтадарог — літаральна візітоўка краіны. Узяць хаця б шасэ М2, што вядзе ад Нацыянальнага аэрапорта, па якому ў сталіцу трапляюць замежныя афіцыйныя дэлегацыі і прадстаўнікі міжнародных ведамстваў. Узровень камфортнасці дарог павінен адпавядаць высокаму рангу гасцей. Па сакрэце скажу, што мы працуем над праектам удасканалення «знешнасці» трасы М2. Плануем зрабіць уваходную групу-арку з нацыянальным арнаментам над дарогай ці ўздоўж яе. Аздабіць шлях дадатковай падсветкай і новымі святлічымі асцяжымі каларытам, усталяваць гукаасцерагальныя экраны.

Разам з тым заўсёды існуюць праекты найбольш значныя і адказныя. Ужо трэці год мы працуем на трасе Р23 (Мікашэвіцкі напрамак). Сёлета павінны зрабіць яе да 102-га кіламетра. На гэтай дарозе вялікая інтэнсіўнасць — перавозыцца і салігорскія выкапні, і шчэбень, таму яна павіна быць моцнай і якаснай.

Заканчваем праект па рэканструкцыі дарогі М5. Да 1 лістапада тут трэба ўсталяваць сістэму дынамічнага ўзважвання аўтамабіляў. Яна, дарэчы, будзе ўманціравана ў пакрыццё дарогі ў 12 месцах з найбольшым транзітным трафікам па розных абласцях Беларусі, і з цягам часу сетка пашырыцца. Такое новаўвядзенне, спадзяёмся, будзе дысцыплінаваць вадзіцеляў не парушаць рэгламентаваную максімальную нагрузку на вольныя машыны. Перагружванне транспарту, асабліва ў летні перыяд, выклікае калейнасць і іншыя парушэнні дарожнага пакрыцця, што аўтаматычна робіць такія месцы небяспечнымі ўзійку.

Генеральны дырэктар РУП «Мінскаўтадар-Цэнтр» Мікалай МАЦЮК.

ГАЛОЎНЫ У ЖЫЦЦІ АБ'ЕКТ

Самай галоўнай будоўля Мінскаўтадара сёння — другая кальцавая аўтамабільная дарога вакол г. Мінска працягласцю больш за 157 кіламетраў, 46,6 км з якіх у стане актыўнай будоўлі, а 41,4 — праектна-разведвальных работ. Ад першай кальцавой дарогі бетонка, якая зможэ прымаць да 20 000 аўтамабіляў у суткі, аддалена на 8-22 км. Параметры 4-палоснай (па дзве паласы ў кожны бок) дарогі ўраджаюць: шырыня трасы разам з узмоцненымі абочынамі, абсталяванымі вадасцёкамі, складае ад 22 да 25 метраў. Штодзень яна падаўжаецца ў сярэднім на паўкіламетра.

Першы этап будоўлі кальцавой пачынаецца ад Астрашыцкага гарадка (траса М3, Віцебскі кірунак) і цягнецца 46,6 км да трасы М6 (Гродзенскі напрамак). Увесці яго ў эксплуатацыю запланавана да 1 студзеня 2016 г., аднак яшчэ да кастрычніцкіх маразоў справа будзе скончана.

— Для мяне гэты аб'ект будзе самым галоўным у жыцці. — мяркуе дырэктар прадпрыемства. — Мы кіруем усёй будоўляй кальцавой. Наш галоўны праектны дарожны інстытут ДП «Белдзіпрадар» — аўтар праекта, мінскія будаўніча-мантажныя тэасты (БМТ) №5 і №8 — генеральныя падрядчыкі. І ўсе мы працуем, што называецца, з месца ў кар'ер. Апошні куб бетону ў Беларусі быў пакладзены ў 80-х гадах мінулага стагоддзя, спецыялісты гэтай галіны перавяліся, практыка адсутнічала больш як 30 гадоў. Каб успомніць, як гэта робіцца, нам давялося ехаць вучыцца ў Германію, ЗША (Лос-Анджэлес, Чыкага, Далас), глядзець, як працуюць сучасныя бетонныя комплексы.

Вынікам паездкі, акрамя ведаў, стала прыдбанне двух бетонаўкладачных комплексаў: нямецкага Wirtgen (Віртген) і амерыканскага Gomaco (Гамака). Працадольнасць Віртген — укладка 90 см дарожнага пакрыцця за хвіліну. Магчымасці Гамака яшчэ большыя — да 1,7 м за хвіліну. Спецыялісты хваляюцца, што даводзіцца трэніравацца, успамінаючы бетонную тэхналогію, а то і засвойваючы яе з нуля, на такім значным аб'екце. Аднак, з іншага боку, гэта вымушае больш уважліва і адказна ставіцца да працы. Рабіць першы кіламетр бетонкі беларусам дапамагалі расіяне.

Намеснік генеральнага дырэктара Сярге́й Міхей.

— Мы ўсе сёння вучымся на гэтай дарозе, таму што бетонная тэхналогія — даўно забытая навука, а спецыялісты, што першапачаткова займаліся ёю, даўно на пенсіі, — адзначае Сярге́й Міхей.

— У бетонкі шмат вартасцей, аднак яна патрабуе стабільнай і дакладнай працы і не даруе памылак. Яе ўкладка — гэта сучасны працэс, у якім усё працэдуры раслісаны строга па гадзінах. Самае нязначнае прамаўджанне — і ў дарозе расколіна. Далейшае абслугоўванне аўтадарогі з бетону таксама вельмі сур'ёзнае і патрабуе пільнай увагі. Кожныя тры гады, напрыклад, трэба перапрацаваць тэмпературныя і дэфармацыйныя швы. Дарэчы, мясцовы цэмент, выраблены на ААТ «Красасельскбудматэрыялы», для будаўніцтва дарогі выкарыстоўваецца ўпершыню. У савецкія часы прымянялі толькі асколкі. Некаторыя памылкова лічаць, што новая кальцавая стварэцца найперш для транзітных пераездаў, аднак гэта не галоўнае. Галоўнае мэта — паменшыць нагрузку на першую кальцавую аўтадарогу, каб Мінск застаўся прыгожым і зялёным горадам, якім мы яго ведаем, а не ператварыўся ў перагружаны транспартам мегаполіс з кіламетровымі «пробкамі».

На будоўлі другой кальцавой аўтадарогі дарожнікі працуюць з 7 раніцы да поўначы. Кожную змену тут занята да 500 транспартных адзінак рознай тэхнікі: бульдозераў, пагрузчыкаў, каткоў, аўтасамазвалаў, асфальтаўкладчыкаў — і больш за 1000 чалавек.

ВЕРХАМ НА БУДУЧАЙ ТРАСЕ

Наслухаўшыся пра асаблівасці і вартасці другой кальцавой, разам з намеснікам дырэктара Сярге́ем Міхеем адпраўляемца паглядзець на будаўніцтва бетоннага цуду на свае вочы. За некалькі гадзін мы убачылі тое, пра што многія аўтамабілісты нават не здагадваюцца.

Вось бульдозеры літаральна выгладжваюць па пляску роўнае месца пад мабільны бетонны завод. Ён перасоўваецца ўздоўж будзем аўтастужкі па меры яе ўкладкі. Асаблівасці бетоннай тэхналогіі ў тым, што вырабленую сумесь трэба скарыстаць за 30 хвілін, інакш яе якасці знікнуць, таму комплекс павінен заўсёды быць пад рукой.

А вось экскаватары ўжо фарміруюць дарожныя адхоны, у якія праектам закладзены выемкі з палічкамі, па якіх будзе зручна пад'язджаць тэхніцы для абслугоўвання дарогі.

Паабал дарогі бачым палеглыя ствалы. — Дрэвы падаюць з прычыны ветравых нагрузкаў, якія з'явіліся разам з тэрыторыяй дарогі, бо страцілі падтрымку, якая была ў іх у лесе. Цяпер ім давядзецца адаптавацца да новых умоў, а ў дапамогу гэтай паабалі магiстралi будучы насаджаць

лістоўніцу, — тлумачыць Сярге́й Аляксеевіч, адначасова кіруючы аўтамабілем.

Магутны мост праз Вілейска-Мінскую водную сістэму і чыгунку ўразіў сваімі маштабамі. Ішоў невялічкі дожджык, і асфальтавае пакрыццё тут сушылі спецыяльнымі цеплавымі пушкамі ўручную.

— Чакайце, а чаму асфальт на бетоннай дарозе?

— Каб рабіць бетоннае пакрыццё на мосце, трэба мяняць магчымасці тэхналагічнай лініі, але гэта справа не сённяшняга дня. Бетон павышае нагрузку на канструкцыю, таму мост у нас будзе «апануцты» ў асфальт.

З асфальту, дарэчы, робяцца пакулі і абочыны, і раздзяляльная паласа дарогі. Але ў будучыні плануецца і гэтыя элементы ўвасабляць у бетоне, каб пазбегнуць дэфектаў, што зараз могуць узнікнуць у месцах стыкоўкі бетону і асфальту.

На пад'ездзе да месца будоўлі самага вялікага тунэля ў Беларусі, амаль побач з земляным насыпамі, у нізіцы, бачым поле з каустай.

— Другая кальцавая не зачэпіла ніводнага дома і амаль не закрунула ворныя землі, — заўважае наш гід.

Такі магутны мост — адзін з аб'ектаў новай аўтадарогі.

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

Якасных паказчыкаў у цэментна-бетоннага пакрыцця некалькі: тэрмін службы — прыкладна 30 гадоў, што ў 2-2,5 раза больш, чым у асфальтавага дарожнага «адзення»; на бетоне не ствараецца калейнасць, таму тут не патрэбны сезонныя абмежаванні па нагрузцы на вольны аўтамабілі; праз спецыфічны белаваты колер такое пакрыццё больш заўважнае для вадзіцеляў уначы. Аднак больш гладкая і роўная паверхня застаецца ўсё ж за асфальта-бетонным пакрыццём, паколькі ў цэментна-бетоннай дарозе з прычыны тэхнічных асаблівасцей неабходна рабіць швы (тэмпературныя, на сцісканне, на выгіб, зменныя).

Фарміраванне адкосаў на адным з участкаў будаўніцтва.

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

«Бетонны пірог» гатуецца ў некалькі слаёў. Спачатку насыпаецца аснова — пясчана-грунтавы слой (ПГС) таўшчынёй 15 см, потым пласт беднага бетону, паля — 3-4 см асфальту, на яго кладзецца асноўны пласт бетону (24 см) з падоўжным і папярочным арміраваннем. Спецыяльны механізм — фінішор — наносіць на бетон шурпатаць і пакрывае яго абароннай плёнкай на аснове парафіну, каб бетонка набірала моц. Праз некалькі гадзін на кожных 5 метрах дарогі робяцца проразы глыбінёй 4-7 см.

Новыя тэхналогіі, якія выкарыстоўваюць будаўнікі аўтадарогі, патрабуюць самых сучасных ведаў. У гэтым перакананы малады майстар ДБУ-12 Антон ПІСКУН і яго практыкант — студэнт Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта Аляксей СЯРОГАУ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Капитальное строение с инвентарным номером 200С/50466, общая площадь – 760 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад, стоимостью – 792 580 000 белорусских рублей (без учета НДС)
Собственник (владелец) имущества	ОАО «ВИТЕБСКБРУВПОД» (УНН 300048248)
Местонахождение (адрес) имущества	г. Витебск, пер. Керамзитовый, 1-й, д. 1, корп. 4
Наличие обременений	нет
Место (адрес), дата и время проведения торгов	25.09.2015 в 11.00 г. Витебск, ул. Правды, 32, каб. 304
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210029, г. Витебск, ул. Правды, д. 32. Судебный исполнитель Колбов Богдан Владимирович, тел. (80212) 60-54-79, начальник отдела Бурако Игорь Вячеславович, тел. (80212) 60-09-75
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет Главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 в 200-м филиале ОАО «СБ Беларусбанк», МФО 635, УНП 300002505, не позднее 15.09.2015 г. Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещению затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже земельного участка в частную собственность негосударственным юридическим лицам Республики Беларусь для строительства и обслуживания комплекса придорожного сервиса у автомобильной дороги М-1/Е-30 Брест (Козловичи) – Минск – граница Российской Федерации (Редьки) на 389 км (лево) Смолевичского района Минской области

1	Форма проведения аукциона	Открытый
2	Дата, время и место проведения аукциона	г. Смолевичи, ул. Советская, 125, Смолевичский райисполком, зал заседаний, 12.10.2015 г. в 15.00
3	Продавец и его адрес	г. Смолевичи, ул. Советская, 125, Смолевичский райисполком
4	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	Лот № 1 – площадь 4,9904 га, кадастровый номер 6248000001001046 у автомобильной дороги М-1/Е-30 Брест (Козловичи) – Минск – граница Российской Федерации (Редьки) на 389 км (лево)
5	Условия продажи	Без изменения целевого назначения
6	Целевое назначение земельного участка	Лот № 1 – строительство и обслуживание комплекса придорожного сервиса
7	Начальная (стартовая) цена продажи	Лот № 1 – 4 000 000 000 рублей
8	Условия аукциона	А) продажа по цене не ниже начальной; Б) участниками аукциона могут быть негосударственные юридические лица Республики Беларусь
9	Наличие инженерной инфраструктуры	Лот № 1 – подъездная дорога
10	Условия оплаты	За безналичный расчет в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона
11	Сумма задатка и реквизиты продавца	10% от начальной (стартовой) цены земельного участка; главное управление Министерства финансов Республики Беларусь по Минской области; р/с: 300927000007, УНП 6000557200, код банка 153001812 ЦЕВ 621 филиала 616 АСБ «Беларусбанк» г. Жодино (с пометкой «задаток за земельный участок»)
12	Порядок предварительного ознакомления в натуре с продаваемым земельным участком	Каждый четверг с 9.00 до 13.00

Затраты на организацию и проведение аукциона в том числе (изготовление землеустроительного дела, осуществление государственной регистрации создания земельного участка, публикация информационного сообщения) подлежат возмещению победителем аукциона. Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами принимаются ежедневно в рабочие дни по адресу: г. Смолевичи, ул. Подлесная, Д-11, каб. № 8. Обязательный срок приема заявлений – 6 октября 2015 г. Контактный телефон (8-01776) 55-3-42. Для участия в аукционе в адрес продавца необходимо предоставить: - заявление на участие в аукционе; - документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий расчетный счет, указанный в извещении, с отметкой банка; - представителем или уполномоченным должностным лицом негосударственного юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. Неявка участника аукциона на аукцион признается отказом в его участии.

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ «Приорбанк» ОАО по объекту «Строительство группы жилых домов не повышенной комфортности в квартале улиц Корш-Саблина – Л. Беды – Белинского – Восточной». Дом №1 по генплану (II очередь строительства)», опубликованную в газете «Звязда» 28.08.2015 года.

Информация о застройщике: «Приорбанк» Открытое акционерное общество, юридический адрес и местонахождение: 220002, г. Минск, ул. В.Хороужей, 31-А. Зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 12.07.1991 г., регистрационный №12. ... Количество предлагаемых объектов долевого строительства: первый пусковой комплекс строительства – 33 единицы; второй пусковой комплекс строительства – 30 единиц; 6 административно-торговых помещений; 10 машино-мест. Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц следующие квартиры первого пускового комплекса строительства: однокомнатные квартиры – 8 единиц; двухкомнатные квартиры – 12 единиц; трехкомнатные квартиры – 13 единиц. Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц следующие квартиры второго пускового комплекса строительства: однокомнатные квартиры – 5 единиц; двухкомнатные квартиры – 12 единиц; трехкомнатные квартиры – 13 единиц. ... Более подробную информацию по объекту долевого строительства и условиям заключения договоров можно получить в Частном предприятии «АН «Риэл-Эксперт» по адресу: г. Минск, ул. Беды, 10, пом. 114, каб. 3 или по телефону: 8 (017) 292-42-19. УНН 100220190

Уважаемые акционеры	
ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс»	
22 сентября 2015 года в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров по адресу: г. Гомель, ул. Лещинская, 49	
ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:	
1. О выплате дивидендов за первое полугодие 2015 года.	
Регистрация участников собрания с 13.30 до 14.00 по месту проведения собрания. При себе иметь: акционеру – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность. Список акционеров общества, имеющих право на участие в собрании, будет составлен на основании данных реестра акционеров по состоянию на 10 сентября 2015 года.	
С материалами к собранию можно ознакомиться в рабочие дни (понедельник-пятница) с 15 сентября 2015 года по месту нахождения общества с 10.00 до 16.00. Справки по телефону: 441017. УНН 600013344	

Утерянный бланк строгой отчетности – Страховой полис по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу – формы 2РН серии БП № 0487982 в количестве 1 штуки в Представительстве Белгосстраха по Дзержинскому району считать **недействительным**. УНН 600013344

Утерянный страховой полис – Обязательное страхование гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь – серии БА № 239276 в количестве 1 штуки в филиале Белгосстраха по Минской области считать **недействительным**. УНН 600013344

Страховой полис по добровольному страхованию от болезней и НС на время поездки за границу серии БА № 0643688 страховой компании ЗАО «Промтрансневст» считать **недействительным в связи с утерей**. УНН 300200651

Открытое акционерное общество «Веста», г. Витебск, уведомляет кредиторов об уменьшении уставного фонда на 2 830 000 (два миллиона восемьсот тридцать тысяч) рублей. Размер нового уставного фонда составляет 148 280 000 (сто сорок восемь миллионов двести восемьдесят тысяч) белорусских рублей. Телефон для справок: (0212) 36-33-56

ЗВЯЗДА 9 верасня 2015 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «МОСТОВДРЕВ»	
Предмет торгов, краткая характеристика	Лот №1 Капитальное строение с инв. № 412С-25446 (овощехранилище) общей площадью 303,8 кв.м. кирпичное, одноэтажное, 1976 г.п. Кадастровый номер 424050100015000018, площадь 0,0433 га, назначение – размещение промышленных объектов
Сведения о земельном участке	Гродненская обл., Мостовский р-н, г. Мосты, ул. Пушкина, д. 25
Местонахождение имущества	
Начальная цена	185 463 850 рублей с учетом НДС
Задаток (5%)	9 273 200 рублей
Сведения о продавце	ОАО «Мостовдрев», Гродненская обл., г. Мосты, ул. Советская, 38, тел. 8(01515) 3 36 63
Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка	Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел. 8(0152) 74 49 11, р/с 3015575033025 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской обл., г. Гродно, ул. Мицкевича, 3, код 739, УНП 500481906
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 рабочих дней с даты подписания протокола о проведении торгов
Условия оплаты	определяются по согласованию сторон
Торги состоят 12 октября 2015 года в 12.00 часов по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8	
Срок подачи документов	по 6 октября 2015 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8
Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте организатора торгов www.fincentr.by	
Дополнительная информация по телефонам в г. Гродно: 8(0152) 77 23 79, 74 49 11	

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ по объекту «Многоквартирные жилые дома №№ 11, 12, 13, 14 по генплану в районе пересечения улиц Проектируемой №1, Проектируемой №2 в границах жилого района «Лябяжый». Дом № 14 без инженерных сетей», опубликованную в газете «Звязда» от 07.08.2015 №149(28007)

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства для юридических лиц и граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются: - квартиры по цене за 1 м² жилья на дату опубликования изменения в проектную декларацию: 1 250 (1 050*) долларов США по курсу Нацбанка на день оплаты за 1 м² однокомнатной квартиры; 1 100 (1 000*) долларов США по курсу Нацбанка на день оплаты за 1 м² двухкомнатной квартиры; 1 000 (950*) доллар США по курсу Нацбанка на день оплаты за 1 м² трехкомнатной квартиры. * Стоимость 1 кв.м при единовременной оплате всей суммой по договору создания объекта долевого строительства в Мингоспрошлое, оставшаяся сумма оплачивается до окончания строительства в соответствии с графиком платежей, являющимся приложением к договору; - при единовременном платеже – 100% стоимости объекта долевого строительства – в течение 15 (Пятнадцати) календарных дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингоспрошлое. Оплата производится в белорусских рублях на специальный и расчетный счета застройщика. Порядок приема заявлений от граждан, желающих принять участие в долевом строительстве: Для подачи заявления необходимы: паспорт и личное присутствие лица, с которым будет заключаться договор. Прием заявлений осуществляется с 16.09.2015 г. и до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству продлеваемых квартир. Более подробные сведения об объекте долевого строительства и ходе работ по строительству жилого дома можно получить по адресу: 220004, г. Минск, ул. Мельникайте, 3. Режим работы: понедельник – четверг с 8.30 до 17.30, пятница с 8.30 до 16.15, субботу (понедельник – пятница) с 13.00 до 13.45. Тел. 306-07-26. УНП 190580568

белагропромбанк традiцiи будучагo

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2015 г.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк» (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2015 год	2014 год
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		1 203 721	1 279 558
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		4 759	5 996
4	Средства в Национальном банке	1103		6 043 824	5 499 798
5	Средства в банках	1104		708 997	572 742
6	Ценные бумаги	1105		12 634 106	10 514 130
7	Кредиты клиентам	1106		61 139 996	55 039 528
8	Производные финансовые активы	1107		6 462	1 748
9	Инвестиции в зависимые юридические лица			-	-
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица			-	-
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108		261 550	248 685
12	Основные средства и нематериальные активы	1109		3 828 122	3 743 235
13	Имущество, предназначенное для продажи	1110		646	570
14	Отложенные налоговые активы	1111		-	-
15	Деловая репутация			-	-
16	Прочие активы	1112		1 539 515	1 750 458
17	ИТОГО активы	11		87 371 700	78 656 448
18	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
19	Средства Национального банка	1201		4 038 900	4 528 310
20	Средства банков	1202		10 764 461	8 737 104
21	Средства клиентов	1203		53 172 430	47 519 712
22	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		6 580 681	5 253 217
23	Производные финансовые обязательства	1205		-	15 204
24	Отложенные налоговые обязательства	1206		11	11
25	Прочие обязательства	1207		688 292	679 209
26	ВСЕГО обязательства	120		75 244 775	66 732 767
27	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
28	Уставный фонд	1211		6 803 591	6 803 591
29	Эмиссионный доход	1212		-	-
30	Резервный фонд	1213		984 015	938 824
31	Фонды переоценки статей баланса	1214		1 545 942	1 540 353
32	Накопленная прибыль	1215		2 689 469	2 538 773
33	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации			12 023 017	11 821 541
34	Доля неконтролирующих акционеров			103 908	102 140
35	ВСЕГО собственный капитал	121		12 126 925	11 923 681
36	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		87 371 700	78 656 448

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ о прибылях и убытках за январь–июнь 2015 года

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк» (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2015 год	2014 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		5 615 541	4 645 028
2	Процентные расходы	2012		4 892 822	3 670 427
3	Чистые процентные доходы	201		722 714	974 601
4	Комиссионные доходы	2021		561 561	516 709
5	Комиссионные расходы	2022		118 437	106 704
6	Чистые комиссионные доходы	202		443 124	410 005
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		854	146
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(21) 288	(6) 095	
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		201 901	224 969
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		78 180	(1) 634
11	Чистые отчисления в резервы	207		330 155	204 043
12	Прочие доходы	208		551 968	580 403
13	Операционные расходы	209		1 170 214	1 127 336
14	Прочие расходы	210		134 596	128 700
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		342 548	722 316
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		106 869	143 502
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		235 679	578 814
18	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц			-	-
19	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц			-	-
20	ИТОГО ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)			235 679	578 814
21	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации			233 418	573 495
22	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)			2 261	5 319
23	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях			-	-
24	Базовая прибыль на простую акцию	22		-	-
25	Разводненная прибыль на простую акцию	23		-	-

Председатель Правления А.А.Лысок
Главный бухгалтер М.А.Шопалова
Дата подписания «26» августа 2015 г.
Финансовая отчетность размещена на следующей странице интернет-сайта банка: <http://www.belapb.by/rus/about/bank-activity/indexes/finansovaya-otchetnost-bankovskogo-holdinga/konsolidirovannaya-kvartalnaya-otchetnost/na-otchetnyuyu-datu-01-07/>

ПОЗВОНИ В СВОЙ БАНК 136
Звонок со стационарного телефона, с мобильного телефона (lifer), velcom, МТС) - по тарифам операторов связи. Консультация оказывается бесплатно.
www.belapb.by
Лицензия на осуществление банковской деятельности № 2 от 26 мая 2014 года, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

ИНФАРМБИЮР 7

РУП «ЖИЛКОММУНТЕХНИКА» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ СОБСТВЕННОСТИ ОАО «БРЕСТРАЙБЫТСЕРВИС»

Номер лота	ЛОТ № 1
Наименование объекта	Объекты недвижимости, расположенные на земельном участке с кадастровым номером 121255500001000557 площадью 0,1029 га: 1. Капитальное строение (инв. №100/С-47828), общ. пл. 113,4 м ² 2. Капитальное строение (инв. №100/С-79137), общ. пл. 37,3 м ²
Местонахождение объекта	1. Брестский район, г.п. Домашево, ул. Комсомольская, 47В/1. 2. Брестский район, г.п. Домашево, ул. Комсомольская, 47В/2.
Начальная цена продажи, руб. без НДС	4 666 400
Размер задатка, руб	466 640
Условия продажи	Без условий
Продавец (Балансодержатель)	ОАО «Брестрайбьтсервис» РУП «Жилкоммуническая»
Организатор торгов	Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» Брестское областное управление
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 5-и рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона
Условия оплаты	в соответствии с заключенным договором купли-продажи
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012105618108 руб. РБ в региональной дирекции №700 ОАО «БГТ-Сбербанк» по г. Минску, код 153001369, УНП 102353509
Аукцион состоится 12 октября 2015 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325 Филиал «Центр «Белтехинвентаризация»	

Для участия в аукционе необходимо предоставить:
1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение о правах и обязанностях с филиалом «Центр «Белтехинвентаризация».
2. Заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора торгов.
3. Юридическим лицам – резидентам Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица; представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
4. Юридическим лицам – нерезидентам Республики Беларусь – легализованное в установленном порядке копии учредительных документов и в выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе); представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
5. Индивидуальным предпринимателям – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; представителю индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
6. Физическим лицам – представителю физического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.
7. При подаче документов на участие в аукционе физические лица, представители физических и юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.
8. Участие аукциона, выигранный торги, означает продажу НДС в размере 20% от продажной цены объекта, стоимость затрат на организацию и проведение аукционных торгов Поверенному.
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10, каб. 329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00.
Последний день приема заявлений – 9 октября 2015 г. до 16.00.
Контактные тел.: 8-(0162)-20-92-13, 21-88-81.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 400С-79835 (назначение – здание специализированное обрабатывающей промышленности, наименование – здание колбасного цеха) площадью 476,3 кв.м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 14Е. Составные части и принадлежность: асфальтобетонное покрытие площадью 468 кв.м, бетонный бортовой камень площадью 61 кв.м, трубопровод напорный протяженностью 328 м.п.
Земельный участок, на котором расположен объект	44010000002001090 (назначение – обслуживание колбасного цеха), площадь 0,1764, расположен по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 14Е
Начальная цена продажи	1 980 000 000 (один миллиард девятьсот восемьдесят миллионов) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	198 000 000 (сто девяносто восемь миллионов) белорусских рублей
Условия аукциона	Без условий
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	ЛОТ 2 Комплекс зданий и сооружений рынка, расположенное по адресу: г. Скидель, ул. Ленина, 2, в том числе: - капитальное строение, инв. № 401С-2127 (назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – здание административно-хозяйственное) площадью 122,3 кв.м, расположенное по адресу: Гродненский р-н, г. Скидель, ул. Ленина, 2, с принадлежностями: пристройка (38 кв.м), ограждение бетонное (114 кв.м), ограждение бетонное (142 кв.м), ограждение бетонное (37 кв.м), ограждение бетонное (121 кв.м), ворота металлические, калитка металлическая, площадка для мусора (9 кв.м), асфальтированная площадка (651 кв.м), навесы (2 шт. 46 кв.м, навес (47 кв.м)), водопроводная сеть (16 м.п.), электрическая сеть (18 м.п.), электрическая сеть (20 м.п.), ограждение из металлической сетки (27 м.п.), ограждение площадки для мусора (4 м.п.); - капитальное строение, инв. № 401С-21530 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – здание павильона «Модуль») площадью 173,3 кв.м, расположенное по адресу: Гродненский р-н, г. Скидель, ул. Ленина, 2/2; - капитальное строение, инв. № 401С-21528 (назначение – здание специализированное для бытового обслуживания населения, наименование – уборная) площадью 214,0 кв.м, расположенное по адресу: Гродненский р-н, г. Скидель, ул. Ленина, 2/3; - зеленые насаждения.
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 42205040000200439, площадь 1,4383 га (назначение – земельный участок для обслуживания зданий и сооружений рынка)
Начальная цена продажи	2 308 567 870 (два миллиарда триста восемь миллионов пятьсот шестьдесят семь тысяч восемьсот семьдесят восемь белорусских рублей)
Сумма задатка	230 856 787 (двести тридцать миллионов восемьсот пятьдесят шесть тысяч семьсот восемьдесят семь) белорусских рублей
Условия аукциона	сохранение целевого назначения выставленного на аукцион объекта (рынок для торговли сельскохозяйственной продукцией, диетическими продуктами, ягодами и иными продовольственными и непродовольственными товарами, а также животными)
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	ЛОТ 3 Капитальное строение, инв. № 400С-28734 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин) общей площадью 235,7 кв.м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Кстинская, 18
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 422080407101000085, площадь 0,0701 га (назначение – земельный участок для эксплуатации и обслуживания магазина), расположен по адресу: г. Гродно, ул. Кстинская, 18
Начальная цена продажи	938 106 000 (девятьсот трид

